

Na podlagi tretjega odstavka 117. člena in šestega odstavka 121. člena Zakona o letalstvu (Uradni list RS, št. 85/24) ministrica za infrastrukturo izdaja

P R A V I L N I K

O JAVNIH LETALIŠČIH

I. POGLAVJE

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina)

(1) Ta pravilnik določa tehnične, tehnološke in organizacijske zahteve za aerodrome, obveznosti upravljavca javnega letališča, posebnosti in izjeme v zvezi z aerodromi ter pogoje in zahteve glede upravljanja aerodroma, priročnika aerodroma in dokumentacije, podatkov in informacij o aerodromu, izvajanja nalog in služb ter vzdrževanja aerodroma za javna letališča.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se ta pravilnik ne uporablja za aerodrome, ki se certificirajo v skladu s predpisi Evropske unije.

2. člen

(pomen izrazov)

(1) Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, pomenijo:

1. »javno letališče« je letališče, ki je v skladu z Zakonom o letalstvu (Uradni list RS, št. 85/24; v nadaljnjem besedilu: zakon) določeno kot javno letališče;
2. »kakovost podatkov« je stopnja ali raven zanesljivosti, da predloženi podatki izpolnjujejo zahteve uporabnika podatkov v zvezi s točnostjo, ločljivostjo in celovitostjo (ali enakovredno ravno zanesljivosti), sledljivostjo, pravočasnostjo, popolnostjo in obliko;
3. »koda razmer na vzletno-pristajalni stezi (RWYCC)« (angl. runway condition code) je število, ki ga je treba uporabiti v poročilu o razmerah na vzletno-pristajalni stezi (RCR) in s katerim se opiše učinek razmer na vzletno-pristajalni stezi na pojemek letala in nadzor nad letalom glede na prečno os;
4. »letalska informacijska služba (v nadaljnjem besedilu: AIS)« je služba za pošiljanje letalskih informacij in letalskih podatkov, potrebnih za varno, redno in učinkovito zračno navigacijo na posameznem območju;
5. »letalski podatki« so letalska dejstva, zasnove ali navodila, predstavljeni v primerni obliki za sporočanje, razlago ali obdelavo;
6. »manevrska površina« (angl. manoeuvring area) je del aerodroma, ki se uporablja za vzletanje, pristajanje in vožnjo zrakoplova po tleh, razen ploščadi;

7. »nadmorska višina aerodroma« je nadmorska višina najvišje točke pristajalnega območja;
8. »niz podatkov« je opredeljiva zbirka podatkov;
9. »območje premikanja« (angl. movement area) je del aerodroma, ki se uporablja za vzletanje, pristajanje in vožnjo zrakoplovov po tleh ter ga sestavljajo manevrska površina in ploščad oziroma ploščadi;
10. »obvestilo letalcem (v nadaljnjem besedilu: NOTAM)« je sporočilo, ki se razpošilja s telekomunikacijskimi sredstvi in vsebuje informacije v zvezi z vzpostavitvijo, stanjem ali spremembo objektov, naprav, opreme in sistemov, storitev, postopkov ali v zvezi z nevarnostmi, s katerimi mora biti osebe, povezano z letalskimi operacijami, nujno pravočasno seznanjeno;
11. »letalska informativna okrožnica (AIC)« je obvestilo z informacijami, ki ne zadostujejo za izdajo NOTAM ali vključitev v AIP, vendar se nanašajo na varnost letenja, navigacijo v zračnem prometu ali na tehnične, upravne ali zakonodajne zadeve;
12. »oprema aerodroma« je instrument, oprema, mehanizem, aparatura, pribor, programska oprema ali dodatna oprema, ki se uporablja ali je namenjena za uporabo v podporo varnemu upravljanju zrakoplovov na aerodromu;
13. »osnova vzletno-pristajalne steze« (angl. runway strip) je opredeljeno območje, vključno z vzletno-pristajalno stezo in potjo ustavljanja, če je ta zagotovljena, namenjeno:
 - a) zmanjšanju tveganja škode na zrakoplovu, ki zapelje z vzletno-pristajalne steze,
 - b) zaščiti zrakoplova, ki preleti vzletno-pristajalno stezo med vzletnimi ali pristajalnimi operacijami;
14. »označevalnik« (angl. marker) je predmet, postavljen nad ravnjo tal za označitev ovire ali oris meje;
15. »oznaka« (angl. marking) je znak ali skupina znakov na površini območja premikanja, ki so namenjeni posredovanju letalskih sporočil;
16. »oznaka lokacije ICAO« je oznaka, določena v najnovejši veljavni izdaji ICAO Doc 7910 z naslovom »Oznake lokacije«, ki jo je potrdila in objavila Mednarodna organizacija za civilno letalstvo (v nadaljnjem besedilu: ICAO);
17. »poročilo o razmerah na vzletno-pristajalni stezi (RCR)« (angl. runway condition report) je celovito standardizirano poročilo o razmerah na površini vzletno-pristajalne steze in o njihovih učinkih na pristajalno in vzletno zmogljivost letala, opisanih s kodo razmer na vzletno-pristajalni stezi (RWYCC);
18. »postajališče za zrakoplov« (angl. aircraft stand) je določeno območje na ploščadi, ki se uporablja za parkiranje zrakoplova;
19. »postopki pri zmanjšani vidljivosti« so postopki, ki se uporabijo na aerodromu, da se zagotovijo varne operacije prileta ali vzleta na vzletno-pristajalni stezi z vidljivostjo vzdolž vzletno-pristajalne steze (RVR) manj kot 550 metrov oziroma višino odločitve manj kot 60 metrov (200 čevljev);
20. »produkt letalskih informacij« so letalski podatki in letalske informacije, ki se zagotavljajo kot digitalni nabor podatkov ali kot standardizirane predstavitve v tiskanih ali elektronskih medijih. Produkti letalskih informacij vključujejo:

a) zbornik letalskih informacij (AIP) s spremembami in dopolnitvami;

b) letalske informativne okrožnice (AIC);

c) letalske navigacijske karte;

č) obvestila letalcem (NOTAM);

d) digitalne nize podatkov;

21. »razmere na vzletno-pristajalni stezi« je opis razmer na površini vzletno-pristajalne steze, ki se uporabi v poročilu o razmerah na vzletno-pristajalni stezi (RCR) in s katerim se zagotovi podlaga za določitev kode razmer na vzletno-pristajalni stezi (RWYCC) za namen določitve zmogljivosti letala. Za opis razmer na vzletno-pristajalni stezi se uporabljajo naslednji izrazi:

1. »suha« vzletno-pristajalna steza pomeni, da na površini vzletno-pristajalne steze na predvidenem območju za uporabo ni vidne vlage in površina ni kontaminirana,

2. »mokra« vzletno-pristajalna steza pomeni, da je površina vzletno-pristajalne steze na predvidenem območju za uporabo prekrita z vidno vlago ali vodo z globino do vključno tri milimetre,

3. »spolzka, mokra« vzletno-pristajalna steza je mokra vzletno-pristajalna steza, za katero je bilo ugotovljeno poslabšanje značilnosti trenja na površini precejšnjega dela steze,

4. »kontaminirana« vzletno-pristajalna steza pomeni vzletno-pristajalno stezo, katere velik del (na ločenih predelih ali ne) je v okviru zahtevane dolžine in širine za uporabo prekrit z eno ali več snovmi, navedenimi med deskriptorji razmer na površini vzletno-pristajalne steze, ki so:

a) zbiti sneg (angl. compacted snow), to je sneg, stisnjen v tako trdno maso, da pnevmatike letala pri obratovalnih tlakih in obremenitvah ne bodo povzročile pomembnega dodatnega stiskanja ali nastanka kolesnic na površini,

b) suhi sneg (angl. dry snow), to je sneg, iz katerega ni mogoče izdelati snežne kepe,

c) slana (angl. frost), to so ledeni kristali, ki nastanejo iz vlage v zraku, na površini, katere temperatura je pri zmrzišču ali nižja; slana se razlikuje od ledu po tem, da se kristali razvijejo neodvisno, zato je tekstura bolj zrnasta,

č) led (angl. ice), to je voda, ki je zmrznila, ali zbiti sneg, ki se je v hladnih in suhih razmerah spremenil v led,

d) plundra (angl. slush), to je sneg, ki vsebuje toliko vode, da bo ta odtekla iz njega, če ga primemo v roke, ali se bo razbrizgala, če nanj močneje stopimo,

e) stoječa voda (angl. standing water), to je voda z globino, večjo od treh milimetrov,

f) mokri led (angl. wet ice), to je led, na katerem stoji voda, ali led, ki se tali,

g) mokri sneg (angl. wet snow), to je sneg, ki vsebuje dovolj vode, da je iz njega mogoče izdelati dobro stisnjeno, trdno snežno kepo, iz katere ni mogoče iztisniti vode;

22. »razpoložljive dolžine« (angl. declared distances) na vzletno-pristajalni stezi so:

1. »razpoložljiva dolžina za vzletni zalet (TORA)« (angl. take-off run available), ki pomeni dolžino vzletno-pristajalne steze, ki je deklarirana kot razpoložljiva in primerna za talni zalet letala pri vzletu,
2. »razpoložljiva dolžina za vzletanje (TODA)« (angl. take-off distance available), ki pomeni seštevek razpoložljive dolžine za vzletni zalet in dolžine čistine, če ta obstaja,
3. »razpoložljiva dolžina za vzletni zalet in poti ustavljanja (ASDA)« (angl. accelerate-stop distance available), ki pomeni seštevek razpoložljive dolžine za vzletni zalet in dolžine poti ustavljanja, če ta obstaja,
4. »razpoložljiva dolžina za pristajanje (LDA)« (angl. landing distance available), ki pomeni dolžino vzletno-pristajalne steze, za katero je bilo deklarirano, da je na voljo in primerna za vožnjo po tleh za letalo pri pristajanju;
23. »sistem upravljanja varnosti (SMS)« (angl. safety management system) je sistematično upravljanje varnosti, vključno s potrebnimi organizacijskimi strukturami, odgovornostmi, politikami in postopki;
24. »Tehnična navodila za varen zračni prevoz nevarnega blaga« so najnovejša veljavna izdaja ICAO Doc 9284-AN/905 z naslovom »Tehnična navodila za varen zračni prevoz nevarnega blaga« vključno z dodatkom in vsemi dopolnitvami, ki jih je potrdila in objavila ICAO;
25. »tuji predmeti in delci (v nadaljnjem besedilu: FOD)« (angl. foreign object debris) so predmeti na območju premikanja, ki nimajo operativne ali letalske funkcije in lahko pomenijo nevarnost za operacije zrakoplova;
26. »upravitelj javnega letališča« je pravna oseba, ki v skladu zakonom, ki ureja letalstvo, izvaja obratovanje javnega letališča ter je za to dejavnost registrirana in je pridobila dovoljenje za obratovanje aerodroma;
27. »vidljivost vzdolž vzletno-pristajalne steze (RVR)« (angl. runway visual range) je razdalja, pri kateri pilot zrakoplova na sredinski črti vzletno-pristajalne steze lahko vidi talne oznake na stezi ali luči, ki označujejo stezo ali njeno sredinsko črto;
28. »vizualni pripomočki« (angl. visual aids) so kazalniki in signalne naprave, oznake, luči, signali in označevalniki ali njihove kombinacije;
29. »vozna steza« (angl. taxiway) je določena pot na kopenskem aerodromu, namenjena za vožnjo zrakoplovov po tleh in za povezovanje enega dela aerodroma z drugim, ki vključuje:
 - a) »vozno stezo do postajališča za zrakoplov«, ki je del ploščadi, ki je določen za vozno stezo in je namenjen izključno za dostop do postajališča za zrakoplov;
 - b) »vozno stezo na ploščadi«, ki je del sistema voznih stez, ki teče po ploščadi in zagotavlja neposredno vozno stezo za prečkanje ploščadi;
 - c) »vozno stezo za hitri izhod«, ki je vozna steza, pod ostrim kotom povezana z vzletno-pristajalno stezo in projektirana tako, da letalom, ki so pristala, omogoča zavijanje pri hitrostih, večjih od tistih, ki se dosegajo na drugih izhodnih voznih stezah, s čimer se skrajša čas zasedenosti vzletno-pristajalne steze;
30. »vzletno-pristajalna steza« (angl. runway) je določeno pravokotno območje na kopenskem aerodromu, pripravljeno za pristajanje in vzletanje zrakoplovov;

31. »zahteva glede kakovosti podatkov (DQR)« (angl. data quality requirement) je opredelitev značilnosti podatkov (tj. točnost, ločljivost, celovitost, sledljivost, pravočasnost, popolnost in oblika);
32. »zbornik letalskih informacij (v nadaljnjem besedilu: AIP)« (angl. aeronautical information publication) je publikacija, ki jo izda organ države ali se izda z dovoljenjem organa države ter vsebuje letalske informacije trajnega značaja, ki so pomembne za varen, reden in tekoč zračni promet.

(2) Drugi izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, pomenijo enako kakor izrazi, opredeljeni v:

- [Prilogi I Uredbe Komisije \(EU\) št. 139/2014](#) z dne 12. februarja 2014 o določitvi zahtev in upravnih postopkov v zvezi z aerodromi v skladu z [Uredbo \(ES\) št. 216/2008](#) Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 077 z dne 14. 2. 2014, str. 1), zadnjič spremenjene z [Delegirano uredbo Komisije \(EU\) 2022/2074](#) z dne 20. julija 2022 o spremembi [Uredbe \(EU\) št. 139/2014](#) glede opredelitve SNOWTAM (UL L št. 280 z dne 28. 10. 2022, str. 4; v nadaljnjem besedilu: [Uredba 139/2014/EU](#)), in
- poglavju A, delu CS ADR-DSN.A.002 – Definitions, zadnje izdaje Certifikacijskih specifikacij (CS ADR-DSN) Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu (EASA).

3. člen

(uporaba aerodroma z zrakoplovi, ki presegajo odobrene projektne značilnosti aerodroma)

(1) Upravljavec javnega letališča lahko na podlagi predhodne odobritve Javne agencije za civilno letalstvo Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: agencija) dovoli uporabo aerodroma ali delov aerodroma zrakoplovu, katerega kodna črka ali zunanji razpon koles glavnega podvozja presega projektne značilnosti aerodroma, določene v dovoljenju za obratovanje aerodroma oziroma v pogojih tega dovoljenja. Predhodna odobritev ni potrebna v primeru leta zrakoplova v sili.

(2) Upravljavec javnega letališča v zahtevo za predhodno odobritev agencije za zrakoplove iz prejšnjega odstavka vključi oceno vpliva relevantnih značilnosti zrakoplova na infrastrukturo aerodroma, njegove objekte, opremo in obratovanje ter obratno, te so (s seznama):

1. razpon kril,
2. zunanji razpon koles glavnega podvozja,
3. medosna razdalja,
4. dolžina trupa,
5. širina trupa,
6. višina trupa,
7. geometrija nosu,
8. višina repa,
9. navpična razdalja med konico krila in tlemi,

10. pogled iz pilotske kabine,
11. razdalja od položaja oči pilota do nosnega podvozja letala,
12. razporeditev glavnega podvozja,
13. krmilni sistem podvozja,
14. največja vzletna masa zrakoplova,
15. geometrija podvozja, tlak v pnevmatikah in klasifikacijske vrednosti zrakoplova,
16. značilnosti motorja,
17. največja zmogljivost za prevoz potnikov in goriva,
18. zmogljivost med letom.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena predhodna odobritev ni potrebna za let vojaškega zrakoplova. Ministrstvo, pristojno za obrambo, zagotovi oceno vpliva relevantnih značilnosti vojaškega zrakoplova na infrastrukturo aerodroma, njegove objekte, opremo in obratovanje, ki je usklajena z upravljavcem javnega letališča.

4. člen

(odstopanja)

(1) Pri odstopanju infrastrukture aerodroma od tehničnih specifikacij iz 38. člena tega pravilnika upravljavec javnega letališča agenciji predloži izvedbeni načrt z obdobjem izvajanja ukrepov za zmanjšanje tveganj in podporno oceno varnosti, s katero dokazuje, da je s predvidenimi ukrepi mogoče omejiti tveganja tako, da se zagotovi zadovoljiva stopnja letalske varnosti. Agencija odobri izvedbeni načrt in določi obdobje njegove veljavnosti.

(2) Pri umeščanju nove infrastrukture aerodroma, ki zaradi fizičnih, topografskih ali podobnih omejitev, povezanih z lokacijo letališča, posebnih značilnosti projektiranja letališča, ali če je iz izkušenj dokazano, da je bila na letališču s podobnimi značilnostmi zaradi izpolnjevanja te zahteve varnost ogrožena, odstopa od tehničnih specifikacij iz 38. člena tega pravilnika, upravljavec javnega letališča v vlogi predloži podporno oceno varnosti in predlaga posebne pogoje. S posebnimi pogoji se dokazuje, da se z njihovo uporabo omejijo tveganja tako, da se zagotovi zadovoljiva stopnja letalske varnosti, poleg tega vsebujejo tudi tehnične specifikacije, omejitve in postopke, ki jih mora upoštevati upravljavec javnega letališča.

(3) Podporna ocena varnosti iz prvega in drugega odstavka tega člena mora vsebovati najmanj:

1. uvod,
2. opis metod in tehnik, uporabljenih pri izdelavi podporne ocene varnosti,
3. ugotavljanje tveganj,
4. analizo tveganj in ovrednotenje tveganj,
5. pogoje in ukrepe za zmanjšanje tveganj,
6. grafične prikaze (na primer načrti, skice),

7. sklep,
8. kazalo grafikonov, preglednic in slik,
9. razlago izrazov, kratic in krajšav,
10. vire in
11. seznam prilog.

(4) Podporno oceno varnosti in posebne pogoje iz tega člena potrdi agencija v okviru obravnave posameznega odstopanja.

(5) Odobritev, ki jo za odstopanja iz tega člena izda agencija, se priloži dovoljenju za obratovanje aerodroma.

II. POGLAVJE

PRIROČNIK AERODROMA IN DOKUMENTACIJA

5. člen

(priročnik aerodroma)

(1) Upravljavec javnega letališča pripravi in posodablja priročnik aerodroma.

(2) Priročnik aerodroma zajema vsebine, določene z zakonom. Vsebina priročnika aerodroma mora odražati skladnost objektov, naprav in služb na aerodromu z zahtevami iz tega pravilnika ter ne sme biti v nasprotju z dovoljenjem za obratovanje aerodroma. V priročnik aerodroma so vključene tudi vse informacije, potrebne za varno uporabo, izvajanje operacij in vzdrževanje aerodroma, ter informacije glede opreme aerodroma in okolice aerodroma, kot so območja omejene rabe, območja nadzorovane rabe ter druga območja, povezana z aerodromom.

(3) Priročnik aerodroma se lahko izda v vsebinsko ločenih delih.

(4) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da ima celotno osebje aerodroma in osebje drugih organizacij, ki delujejo na letališču, neoviran dostop do delov priročnika aerodroma, ki se nanašajo na njihove naloge in obveznosti.

(5) Upravljavec javnega letališča:

1. pregleduje vsebino priročnika aerodroma, ga dopolnjuje in po potrebi spremeni,
2. v priročnik aerodroma vključi vse spremembe in popravke, ki jih zahteva agencija, ter
3. celotno osebje aerodroma in druge organizacije, ki delujejo na letališču, seznani s spremembami priročnika aerodroma, ki se nanašajo na njihove naloge in obveznosti.

(6) Upravljavec javnega letališča načrtovane spremembe in dopolnitve priročnika aerodroma najmanj 30 dni pred predvidenim datumom začetka uporabe predloži agenciji.

Kadar se spremembe nanašajo na področja, za katera se v skladu s predpisi, ki urejajo letalstvo, zahteva predhodna odobritev agencije, upravljavec javnega letališča zagotovi, da se spremembe in popravki ne začnejo uporabljati pred pridobitvijo te odobritve.

(7) Ne glede na prejšnji odstavek se spremembe ali popravki priročnika, če so potrebni zaradi varnosti, lahko začnejo uporabljati takoj, če je bila oddana vloga za zahtevano odobritev.

(8) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da se vse informacije, vzete iz drugih odobrenih dokumentov, in vse njihove spremembe ustrezno upoštevajo v priročniku aerodroma.

(9) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da:

1. priročnik aerodroma podpiše odgovorni vodja aerodroma,
2. je priročnik aerodroma na voljo natisnjen ali v elektronski obliki ter ga je mogoče preprosto popraviti,
3. je priročnik aerodroma v slovenskem jeziku,
4. se pri urejanju priročnika aerodroma uporablja sistem upravljanja različic, informacije o tem pa so razvidne v priročniku aerodroma, in
5. priročnik aerodroma upošteva načela človeških dejavnikov ter je strukturiran na način, ki omogoča preprosto pripravo, uporabo in pregled.

(10) Upravljavec javnega letališča na aerodromu hrani najmanj en popoln veljavni izvod priročnika aerodroma.

6. člen

(dostop do dokumentacije)

Upravljavec javnega letališča na zahtevo agencije zagotovi dostop do priročnika aerodroma in druge dokumentacije, ki se nanaša na obratovanje aerodroma, vključno z njihovimi spremembami.

7. člen

(upravljanje in hramba dokumentacije)

(1) Upravljavec javnega letališča vzpostavi sistem upravljanja in hrambe dokumentacije, ki zajema vse dejavnosti upravljavca javnega letališča, ki se izvajajo v skladu z zakonom in tem pravilnikom. Sistem vključuje postopke v zvezi z upravljanjem dokumentacije in njeno hrambo ter zagotavlja sledljivost in dostopnost informacij.

(2) Sistem upravljanja in hrambe dokumentacije mora biti opisan v priročniku aerodroma.

(3) Dokumentacija se hrani na način, ki zagotavlja zaščito pred poškodbami, spreminjanjem in krajo.

(4) Dokumentacija se hrani najmanj pet let, za spodaj navedeno dokumentacijo pa velja:

1. tehnične specifikacije za pridobitev dovoljenja za obratovanje aerodroma in veljavno dovoljenje za obratovanje aerodroma se hranijo ves čas veljavnosti dovoljenja za obratovanje aerodroma;
2. dogovori z drugimi organizacijami se hranijo do konca njihove veljavnosti;
3. priročniki za opremo ali sisteme, ki se uporabljajo na aerodromu, se hranijo toliko časa, dokler se ta oprema ali ti sistemi uporabljajo na aerodromu;
4. poročila o presoji varnosti se hranijo do konca trajanja sistema, postopka oziroma dejavnosti;
5. dokumentacija o usposabljanju osebja, kvalifikacijah in izpolnjevanju zdravstvenih zahtev ter dokumentacija v zvezi s preverjanjem strokovnosti se hranita še najmanj štiri leta po koncu zaposlitve;
6. veljavna različica evidence o nevarnostih se hrani ves čas veljavnosti dovoljenja za obratovanje aerodroma;
7. dovoljenja za vožnjo in potrdila o znanju jezika, kadar so ta zahtevana, se hranijo še najmanj štiri leta po koncu zaposlitve osebe ali preklicu ali razveljavitvi dovoljenja za vožnjo;
8. dovoljenja za vozila in evidence o vzdrževanju vozil upravljavca javnega letališča se hranijo še najmanj štiri leta po umiku vozila iz obratovanja.

(5) Upravljavec javnega letališča pri obravnavi dokumentacije, ki se nanaša na osebje, upošteva določbe zakona glede registra osebja v letalstvu ter v zvezi z obravnavo osebnih podatkov zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

III. POGLAVJE

PODATKI O AERODROMU IN INFORMACIJE

8. člen

(podatki o aerodromu in prenos podatkov)

(1) Upravljavec javnega letališča:

1. opredeli, dokumentira in hrani podatke o aerodromu in razpoložljivih službah ter
2. zagotovi podatke o aerodromu in razpoložljivih službah uporabnikom in AIS.

(2) Podatki iz prejšnjega odstavka vključujejo najmanj:

1. referenčno točko aerodroma;
2. nadmorsko višino aerodroma, izmerjeno z natančnostjo 0,5 metra;
3. nadmorsko višino vzletno-pristajalne steze, izmerjeno z natančnostjo:
 - 0,5 metra za vzletno-pristajalno stezo za nenatančni prilet, in sicer na vsakem pragu in koncu vzletno-pristajalne steze ter v primeru večjih višinskih odstopanj tudi na vmesnih točkah vzletno-pristajalne steze;

- 0,25 metra za vzletno-pristajalno stezo za natančni prilet, in sicer na pragu in koncu vzletno-pristajalne steze ter na najvišji točki cone dotika;
- 4. referenčno temperaturo aerodroma v stopinjah celzija, ki se meri kot mesečno povprečje najvišjih dnevnih temperatur tistega meseca v letu z najvišjo povprečno mesečno temperaturo. Kot referenčna temperatura se upošteva podatek petletnega povprečja;
- 5. dimenzije aerodroma in druge informacije, ki zajemajo podatke o vzletno-pristajalni stezi in območjih ob njej, drugih območjih premikanja, območjih pristojnosti enote službe kontrole zračnega prometa (ATC), čistini, vizualnih pripomočkov in drugi opremi (oznake, označevalniki, osvetlitev, elementi instrumentalnega pristajalnega sistema) ter o radionavigacijskih sredstvih;
- 6. značilnosti in trdnost tlakovanih površin na območjih premikanja;
- 7. lokacijo točke za preverjanje višinomera;
- 8. razpoložljive dolžine na vzletno-pristajalni stezi (TORA, TODA, ASDA, LDA), izračunane z natančnostjo enega metra;
- 9. podatke o stanju območij premikanja in povezanih objektov iz 16. člena tega pravilnika;
- 10. informacije o kapacitetah in postopkih za odstranitev nedelujočih zrakoplovov;
- 11. informacije v zvezi z ravno zaščito, ki jo zagotavlja reševalna in gasilska služba;
- 12. informacije o sistemu za indikacijo strmine za vizualni prilet.

(3) Podatki, ki se nanašajo na geografski položaj (koordinate) referenčne točke aerodroma, praga vzletno-pristajalne steze, sredinske črte vozniških stez in postajališč za zrakoplove ter ovir, se merijo in sporočajo enoti AIS v stopinjah, minutah, sekundah in stotinkah.

(4) Upravljavec javnega letališča zagotovi elektronski prenos letalskih podatkov.

9. člen

(skupni referenčni sistemi)

Upravljavec javnega letališča za potrebe navigacije v zračnem prometu uporablja:

1. svetovni geodetski sistem iz leta 1984 (World Geodetic System 1984, WGS-84) kot horizontalni referenčni sistem,
2. podatek o povprečni morski gladini (MSL) kot vertikalni referenčni sistem in
3. gregorijanski koledar in koordinirani univerzalni čas (UTC) kot časovna referenčna sistema.

10. člen

(referenčna koda aerodroma)

(1) Referenčna koda aerodroma se določi za namene načrtovanja aerodroma. Pri določitvi referenčne kode aerodroma se upoštevajo značilnosti zrakoplovov, ki jim bo aerodrom namenjen.

(2) Referenčna koda aerodroma je sestavljena iz dveh kodnih elementov, in sicer številčne in črkovne kode, kakor je opredeljeno v tretjem in četrtem odstavku tega člena.

(3) Številčna koda se določi tako, da se iz spodnje preglednice izbere številka, ki ustreza najvišji vrednosti referenčne dolžine terena za zrakoplov, ki mu je vzletno-pristajalna steza namenjena.

Tabela 1:

Kodni element 1	
Številčna koda	Referenčna dolžina terena za zrakoplov
1	Manj kot 800 metrov
2	Od 800 metrov do manj kot 1200 metrov
3	Od 1200 metrov do manj kot 1800 metrov
4	Nad 1800 metrov

(4) Črkovna koda se določi tako, da se iz spodnje preglednice izbere črka, ki ustreza največjemu razponu kril zrakoplova izmed zrakoplovov, ki jim je aerodrom namenjen.

Tabela 2:

Kodni element 2	
Črkovna koda	Razpon kril
A	Manj kot 15 metrov
B	Od 15 metrov do manj kot 24 metrov
C	Od 24 metrov do manj kot 36 metrov
D	Od 36 metrov do manj kot 52 metrov
E	Od 52 metrov do manj kot 65 metrov
F	Od 65 metrov do manj kot 80 metrov

(5) Podatki o referenčni dolžini terena za zrakoplov in razponu kril za posamezni tip zrakoplova so navedeni v najnovejši veljavni izdaji ICAO Doc 9157 z naslovom »Priročnik za načrtovanje aerodromov – 1. del: Vzletno-pristajalne steze« in »2. del: Vozna steza, ploščadi in postajališča za zrakoplove«, ki jo je potrdila in objavila ICAO.

11. člen

(zahteve glede kakovosti letalskih podatkov)

Upravljevec javnega letališča sklene dogovore z organizacijami, s katerimi izmenjuje letalske podatke ali letalske informacije, in zagotovi naslednje:

1. vsi podatki v zvezi z aerodromom in razpoložljivimi službami se zagotavljajo z zahtevano kakovostjo. Zahteve glede kakovosti podatkov (DQR) morajo biti izpolnjene pri ustvarjanju podatkov in med njihovim prenosom;
2. točnost letalskih podatkov, kakor je določena v katalogu letalskih podatkov iz dodatka 1 k Prilogi III (del ATM/ANS.OR) [Izvedbene uredbe Komisije \(EU\) 2017/373](#) z dne 1. marca 2017 o skupnih zahtevah za izvajalce storitev upravljanja zračnega prometa/izvajanja navigacijskih služb zračnega prometa in drugih funkcij omrežja za upravljanje zračnega

prometa ter njihov nadzor, razveljavitvi [Uredbe \(ES\) št. 482/2008](#), [izvedbenih uredb \(EU\) št. 1034/2011](#), [\(EU\) št. 1035/2011](#) in [\(EU\) 2016/1377](#) ter spremembi [Uredbe \(EU\) št. 677/2011](#) (UL L št. 62 z dne 8. 3. 2017, str. 1), zadnjič spremenjene z [Izvedbeno uredbo Komisije \(EU\) 2025/343](#) z dne 17. februarja 2025 o spremembi [Uredbe \(EU\) št. 1332/2011](#) in [Izvedbene uredbe \(EU\) 2017/373](#) v zvezi s sistemi za izogibanje trčenjem v zraku (UL L št. 2025/343 z dne 18. 2. 2025), (v nadaljnjem besedilu: [Izvedbena uredba 2017/373/EU](#));

3. celovitost letalskih podatkov se vzdržuje v celotnem postopku obdelave, od njihovega nastanka do prenosa, v skladu z razvrstitvijo celovitosti, določeno v katalogu letalskih podatkov. Poleg tega se vzpostavijo postopki, s katerimi se zagotovi:
 - a) da ne pride do okvare rutinskih podatkov v času njihove obdelave;
 - b) da v nobeni fazi celotnega postopka ne pride do okvare bistvenih podatkov. Po potrebi se vključijo tudi dodatni postopki za obravnavo možnih tveganj v celotni strukturi sistema, da se zagotovi celovitost letalskih podatkov tudi na tej ravni;
 - c) da v nobeni fazi celotnega postopka ne pride do okvare ključnih podatkov, pri čemer se vključijo tudi dodatni postopki za zagotavljanje celovitosti, da se v celoti zmanjšajo učinki napak, ki so s temeljito analizo celotne strukture sistema opredeljene kot možna tveganja za celovitost letalskih podatkov;
4. ločljivost letalskih podatkov je sorazmerna z dejansko točnostjo letalskih podatkov;
5. sledljivost letalskih podatkov;
6. pravočasnost letalskih podatkov, vključno z vsemi omejitvami obdobja veljavnosti;
7. popolnost letalskih podatkov;
8. ustreznost oblike poslanih letalskih podatkov z opredeljenimi zahtevami.

12. člen

(izmenjava informacij med upravljavcem javnega letališča in izvajalcem AIS)

(1) Upravljavec javnega letališča izvajalcu AIS sproti sporoča aktualne informacije, pomembne za izvajanje operacij na aerodromu. Upravljavec javnega letališča sporoča:

1. informacije o razmerah na aerodromu, informacije o odstranjevanju nedelujočih zrakoplovov, zagotavljanju reševalne in gasilske kategorije aerodroma ter stanju sistema za indikacijo strmine za vizualni prilet,
2. operativni status povezanih objektov, služb in navigacijskih pripomočkov na aerodromu ter
3. vse druge informacije, za katere meni, da so pomembne za delovanje aerodroma.

(2) Pred uvedbo spremembe, v zvezi s katero je treba objaviti letalske informacije, upravljavec javnega letališča upošteva čas, ki ga izvajalec AIS potrebuje za pripravo, izdelavo in objavo ustreznega gradiva za objavo sprememb.

(3) Kadar upravljavec javnega letališča izvajalcem AIS sporoča spremembe ali podatke, ki vplivajo na vsebino letalskih kart ali elektronskih navigacijskih sistemov, pri tem upošteva vnaprej določene, mednarodno dogovorjene datume objave informacij v sistemu za urejanje letalskih informacij in njihov nadzor (AIRAC).

13. člen

(zaznavanje in obravnava napak v letalskih podatkih)

(1) Upravljavec javnega letališča pri ustvarjanju, obdelavi ali prenosu letalskih podatkov izvajalcu AIS zagotovi, da:

1. se med prenosom in shranjevanjem letalskih podatkov uporabljajo digitalne tehnike zaznave napak v podatkih, da se prispeva k doseganju ustreznih ravni celovitosti podatkov, in
2. je prenos letalskih podatkov zaščiten s primernim avtentikacijskim postopkom, ki prejemnikom omogoča potrditev, da je letalske podatke ali informacije poslal pooblaščen vir.

(2) V primeru zaznanih napak v letalskih podatkih upravljavec javnega letališča zagotovi:

1. da se napake, odkrite med ustvarjanjem letalskih podatkov in po njihovem prejetju, obravnavajo, odpravijo ali razrešijo in
2. prednost obravnave napak na ključnih in bistvenih letalskih podatkih.

14. člen

(metapodatki)

Upravljavec javnega letališča zagotovi, da metapodatki vključujejo najmanj:

1. identifikacijo organizacij ali subjektov, ki opravljajo katera koli dejanja pri ustvarjanju, prenosu ali obdelavi letalskih podatkov;
2. izvedena dejanja;
3. datum in čas izvedbe dejanja.

15. člen

(NOTAM)

(1) Upravljavec javnega letališča v primerih, podrobneje določenih v četrtem odstavku tega člena, ustvari NOTAM in ga v objavo pošlje izvajalcu AIS. NOTAM, ki ga ustvari upravljavec javnega letališča, se nanaša na:

1. informacije o vzpostavitvi, stanju ali spremembi objekta, službe, postopka ali nevarnosti, če je pravočasno poznavanje navedenega bistvenega pomena za osebe, ki sodeluje pri letalskih operacijah, ali
2. začasne informacije, ki imajo kratkotrajno veljavnost ali se nanašajo na hitro sprejete, operativno pomembne in trajne spremembe ali dolgotrajne začasne spremembe, razen v primeru obsežnega besedila oziroma grafičnih prikazov.

(2) Za izdajanje NOTAM upravljavec javnega letališča določi in izvaja postopke, ki vsebujejo najmanj:

1. načine in sredstva za izdajo NOTAM ob upoštevanju dogovora, ki ga v zvezi z izdajo NOTAM sklene z izvajalcem AIS. Postopki morajo vključevati navedbo osebja upravljavca javnega letališča, pooblaščenega za ustvarjanje NOTAM, kar mora biti navedeno tudi v dogovoru z izvajalcem AIS;
2. primere, v katerih NOTAM ustvari upravljavec javnega letališča, in primere, v katerih NOTAM ustvari drug subjekt;
3. primere, v katerih je pred izdajo NOTAM potrebno usklajevanje med upravljavcem javnega letališča in agencijo, ter način obveščanja agencije;
4. navodila osebju za pripravo dokumentacije za ustvarjanje NOTAM.

(3) Upravljavec javnega letališča določi osebje aerodroma, ki je ustrezno usposobljeno za ustvarjanje NOTAM in zagotavljanje informacij izvajalcu AIS, s katerim ima upravljavec javnega letališča sklenjen dogovor. Vsi drugi člani osebja, katerih naloge vključujejo uporabo NOTAM, morajo biti za to ustrezno usposobljeni.

(4) Upravljavec javnega letališča ustvari NOTAM, kadar je treba zagotoviti informacije o:

1. vzpostavitvi ali zaprtju aerodroma ali vzletno-pristajalne steze ali pomembnih spremembah v njunem obratovanju;
2. vzpostavitvi ali prenehanju opravljanja služb na aerodromu ali pomembnih spremembah njihovega delovanja;
3. nerazpoložljivosti rezervnih in sekundarnih sistemov, ki imajo neposreden operativni vpliv;
4. uvedbi ali umiku vizualnih pripomočkov ali njihovih spremembah;
5. prekinitvi ali ponovni vzpostavitvi večjih komponent sistemov razsvetljave na aerodromu;
6. vzpostavitvi ali prenehanju postopkov glede navigacijskih služb zračnega prometa (ANS), za katere je pristojen upravljavec javnega letališča, ali njihovih spremembah;
7. pojavu ali odpravi večjih napak ali ovir na manevrskih površinah;
8. spremembah ali omejitvah glede razpoložljivosti goriva, olja in kisika;
9. vzpostavitvi, prenehanju ali ponovni vzpostavitvi delovanja svetilnikov nevarnosti (angl. Hazard beacon) v zračnem prometu;
10. načrtovani uporabi laserjev, prikazov laserjev in iskalnih luči v okolici aerodroma, če je verjetno, da bo to škodilo vidu pilotov;
11. postavitvi, odstranitvi ali spremembi ovir na območjih vzleta, vzpenjanja, neuspelega prileta, prileta ter na vzletno-pristajalni stezi;
12. spremembi reševalne in gasilske kategorije aerodroma;
13. prisotnosti, odpravi ali spremembah nevarnih razmer zaradi snega, plundre, ledu, radioaktivnih materialov, strupenih snovi, nanosov vulkanskega pepela ali vode na območju premikanja;
14. razmerah na vzletno-pristajalni stezi ali njenem delu, kadar opis razmer vključuje »spolzko, mokro« (angl. slippery wet);

15. zaprtju vzletno-pristajalne steze zaradi del ali informacij o časovnem zamiku, potrebnem za zagotovitev razpoložljivosti vzletno-pristajalne steze;
16. prisotnosti nevarnosti, ki vpliva na zračni promet, vključno s prisotnostjo prostoživečih živali, ovir in večjimi dogodki.

(5) Pri ustvarjanju NOTAM upravljavec javnega letališča zagotovi naslednje:

1. NOTAM se ustvari dovolj časa vnaprej, da lahko strani, na katere vpliva sprememba, sprejmejo vse zahtevane ukrepe, razen v primeru nerazpoložljivosti objektov, služb in navigacijskih pripomočkov na aerodromu, izpusta radioaktivnih snovi, strupenih snovi in v primeru drugih nepredvidljivih dogodkov;
2. v NOTAM, s katerim se sporoča nerazpoložljivost objektov, služb in navigacijskih pripomočkov na aerodromu, se navede tudi ocena obdobja nerazpoložljivosti ali časa, ko se pričakuje ponovna razpoložljivost;
3. v treh mesecih od izdaje NOTAM se informacije v njem vključijo v zadevne produkte letalskih informacij;
4. v treh mesecih od izdaje dolgotrajnega začasnega NOTAM se informacije v njem vključijo v dopolnitev AIP;
5. kadar NOTAM s predvidenim datumom konca veljavnosti nepričakovano prekorači trimesečno obdobje, se ustvari nadomestni NOTAM, razen če se pričakuje, da bo stanje trajalo še nadaljnje obdobje več kot treh mesecev; v tem primeru upravljavec javnega letališča zagotovi objavo navedenih informacij v dopolnitvi AIP.

(6) Poleg zahtev iz prejšnjega odstavka je treba pri ustvarjanju NOTAM upoštevati tudi:

1. vsak NOTAM, razen kakor je določeno v 4. točki tega odstavka, vsebuje veljavne informacije, kakor je zahtevano v predpisani obliki zapisa NOTAM;
2. besedilo NOTAM je sestavljeno iz izrazov ali enotnih okrajšav izrazja, ki se uporablja za NOTAM, dopolnjujejo pa jih okrajšave ICAO, oznake, identifikatorji, označevalniki, klicni znaki, frekvence, številke in preprosto besedilo;
3. NOTAM se ustvari v angleščini ali slovenščini, kakor je dogovorjeno z izvajalcem AIS;
4. informacije o snegu, plundri, ledu, slani, stoječi vodi ali vodi, povezani z navedenimi kontaminanti na območju premikanja, se razpošiljajo s SNOWTAM in vsebujejo informacije v vrstnem redu, kakor je naveden v obliki zapisa SNOWTAM;
5. če NOTAM vsebuje napako, se ustvari NOTAM z novo številko, ki nadomesti napačni NOTAM, ali pa se napačni NOTAM prekliče in se ustvari nov NOTAM;
6. kadar se ustvari NOTAM, s katerim se prekliče ali nadomesti predhodni NOTAM:
 - a) se navedeta serija in številka/leto predhodnega NOTAM;
 - b) so oznake lokacije ICAO in vsebina obeh NOTAM enake;
7. z novim NOTAM se prekliče ali nadomesti le en NOTAM;
8. vsak NOTAM obravnava le en predmet in eno stanje v zvezi z njim;

9. NOTAM mora biti čim krajši in sestavljen tako, da je njegov pomen jasen brez vpogleda v drug dokument;
10. NOTAM, ki vsebuje trajne informacije ali dolgotrajne začasne informacije, vsebuje ustrezne sklice na AIP ali dopolnitev AIP;
11. za oznako lokacije ICAO se ne sme uporabljati skrajšana oblika te oznake.

(7) Upravljavec javnega letališča po objavi NOTAM, ki ga je ustvaril, pregleda njegovo vsebino, da zagotovi njeno točnost, in poskrbi za razpošiljanje informacij osebju aerodroma in organizacijam na letališču, ki potrebujejo te informacije za izvajanje svojih nalog.

(8) Upravljavec javnega letališča vodi dokumentacijo o ustvarjenih in izdanih NOTAM ter o usposabljanju osebja v zvezi z NOTAM.

16. člen

(poročanje o stanju območij premikanja)

Upravljavec javnega letališča spremlja razmere in stanje na območjih premikanja in povezanih objektih in napravah v skladu s 53. členom tega pravilnika ter enotam AIS in službam zračnega prometa (v nadaljnjem besedilu: ATS) poroča o zadevah, ki bi lahko vplivale na operacije zrakoplovov in aerodroma, zlasti glede:

1. gradbenih ali vzdrževalnih del,
2. grobih ali poškodovanih površin na vzletno-pristajalni stezi, vozni stezi ali ploščadi,
3. vode, snega, plundre, ledu, slane,
4. kemikalij ali drugih kontaminantov iz tekočin za preprečevanje zaledenitve oziroma razledenitev,
5. snežnih nanosov ali snežnega prša,
6. drugih začasnih nevarnosti, vključno s parkiranimi zrakoplovi,
7. okvar ali nepravilnega delovanja dela ali vseh vizualnih pripomočkov na aerodromu,
8. okvar sistema napajanja z električno energijo.

17. člen

(ocena razmer in dodelitev kode razmer na vzletno-pristajalni stezi)

Kadar so na površini vzletno-pristajalne steze prisotni kontaminanti iz 3. točke prejšnjega člena, upravljavec javnega letališča:

1. dodeli kodo razmer na vzletno-pristajalni stezi (RWYCC) na podlagi vrste in globine kontaminanta ter temperature;
2. opravi pregled vzletno-pristajalne steze v primeru morebitne spremembe razmer na površini vzletno-pristajalne steze zaradi meteoroloških razmer ter oceni navedene razmere in dodeli novo kodo razmer na vzletno-pristajalni stezi (RWYCC);

3. znova izvede postopek ocene kode razmer na vzletno-pristajalni stezi (RWYCC), kadar:

- a) je bila določena koda razmer RWYCC 2 ali več in je bila na podlagi posebnega poročila pilota najmanj dvakrat zapored sporočena slaba (»POOR«) učinkovitost zaviranja na vzletno-pristajalni stezi ali
- b) je bila na podlagi posebnega poročila pilota najmanj enkrat sporočena manj kot slaba (»LESS THAN POOR«) učinkovitost zaviranja na vzletno-pristajalni stezi. V tem primeru upravljavec javnega letališča preuči tudi možnost prekinitve operacij na vzletno-pristajalni stezi do izboljšanja razmer.

18. člen

(poročanje o razmerah na površini vzletno-pristajalne steze)

(1) Kadar se zaradi vode, snega, plundre, leda ali slane pomembno spremenijo razmere na površini vzletno-pristajalne steze, upravljavec javnega letališča poroča o razmerah na površini vzletno- pristajalne steze za vsako tretjino steze, pri čemer uporabi poročilo o razmerah na vzletno-pristajalni stezi (RCR).

(2) Poročilo o razmerah na vzletno-pristajalni stezi (RCR) vključuje kodo razmer na vzletno-pristajalni stezi (RWYCC), pokritost s kontaminantom in njegovo globino ter opis razmer na vzletno-pristajalni stezi, za katerega se uporabijo z velikimi tiskanimi črkami zapisani naslednji izrazi:

- 1. »ZBITI SNEG« (angl. COMPACTED SNOW),
- 2. »SUHO« (angl. DRY),
- 3. »SUHI SNEG« (angl. DRY SNOW),
- 4. »SUHI SNEG NA ZBITEM SNEGU« (angl. DRY SNOW ON TOP OF COMPACTED SNOW),
- 5. »SUHI SNEG NA LEDU« (angl. DRY SNOW ON TOP OF ICE),
- 6. »SLANA« (angl. FROST),
- 7. »LED« (angl. ICE),
- 8. »SPOLZKO, MOKRO« (angl. SLIPPERY WET),
- 9. »PLUNDRA« (angl. SLUSH),
- 10. »STOJEČA VODA« (angl. STANDING WATER),
- 11. »VODA NA ZBITEM SNEGU« (angl. WATER ON TOP OF COMPACTED SNOW),
- 12. »MOKRO« (angl. WET),
- 13. »MOKRI LED« (angl. WET ICE),
- 14. »MOKRI SNEG« (angl. WET SNOW),
- 15. »MOKRI SNEG NA ZBITEM SNEGU« (angl. WET SNOW ON TOP OF COMPACTED SNOW),

16. »MOKRI SNEG NA LEDU« (angl. WET SNOW ON TOP OF ICE),

17. »KEMIČNO OBDELANO« (angl. CHEMICALLY TREATED),

18. »RAZSUTI PESEK« (angl. LOOSE SAND).

(3) Poročanje iz prvega odstavka tega člena se izvaja, dokler vzletno-pristajalna steza ni več kontaminirana. Upravljavec javnega letališča izda poročilo o razmerah na vzletno-pristajalni stezi (RCR) in v njem navede, da je vzletno-pristajalna steza mokra ali suha, kakor je ustrezno.

(4) Meritve trenja se ne sporočajo.

(5) Ko je vzletno-pristajalna steza ali njen del spolzek in moker (»SLIPPERY WET«), upravljavec javnega letališča o tem obvesti uporabnike aerodroma z NOTAM in opiše lokacijo zadevnega dela.

IV. POGLAVJE

UPRAVLJANJE JAVNEGA LETALIŠČA

19. člen

(sistem upravljanja)

(1) Upravljavec javnega letališča vzpostavi in vzdržuje sistem upravljanja, katerega del je tudi sistem upravljanja varnosti (SMS).

(2) Sistem upravljanja vključuje:

1. jasno opredeljene naloge in odgovornosti v organizaciji upravljavca javnega letališča, vključno z neposredno odgovornostjo za varnost s strani posloводства;
2. varnostno politiko, ki jo je podpisal odgovorni vodja aerodroma in vsebuje opis splošnih načel upravljavca javnega letališča v zvezi z varnostjo;
3. postopek, ki zagotavlja odkrivanje nevarnosti pri izvajanju operacij na aerodromu;
4. postopek za zagotavljanje analiz, ocenjevanja in ublažitve tveganj za varnost izvajanja operacij na aerodromu;
5. sredstva za preverjanje varnostne učinkovitosti organizacije upravljavca javnega letališča v zvezi s kazalniki varnostne učinkovitosti in cilji varnostne učinkovitosti sistema upravljanja varnosti ter za potrditev učinkovitosti nadzora nad varnostnimi tveganji;
6. postopek za:
 - a) ugotavljanje sprememb v organizaciji upravljavca javnega letališča, sistemu upravljanja in sprememb na aerodromu ali glede njegovega obratovanja, ki bi lahko vplivale na vzpostavljene procese, postopke in službe;
 - b) opis ukrepov za zagotavljanje varnostne učinkovitosti pred uvedbo sprememb in

- c) odpravo ali spremembo nadzora nad varnostnimi tveganji, kadar ta ni več potreben ali učinkovit zaradi sprememb v operativnem okolju aerodroma;
7. postopke za pregled sistema upravljanja iz prejšnjega odstavka, opredelitev vzrokov za nezadostno učinkovitost sistema upravljanja varnosti, določitev posledic take nezadostne učinkovitosti v operacijah in odpravo ali ublažitev takih vzrokov;
 8. program usposabljanja, ki zagotavlja, da je vse osebje, ki je vključeno v operativne naloge na aerodromu, reševanje in gašenje, vzdrževanje in upravljanje aerodroma, usposobljeno za opravljanje nalog, povezanih s sistemom upravljanja varnosti;
 9. način in postopke informiranja osebja glede zagotavljanja varnosti, ki zagotavlja, da je osebje v celoti seznanjeno s sistemom upravljanja varnosti, zagotavlja prenos informacij, ki so ključnega pomena za varnost, in pojasnjuje, zakaj se izvajajo določeni varnostni ukrepi in zakaj se varnostni postopki uvajajo ali spreminjajo;
 10. uskladitev sistema upravljanja varnosti z načrtom aerodroma za odzivanje v nujnih primerih ter uskladitev načrta aerodroma za odzivanje v nujnih primerih z načrti odzivanja v nujnih primerih v tistih organizacijah, s katerimi se upravljavec javnega letališča povezuje pri zagotavljanju storitev in služb na aerodromu;
 11. funkcijo spremljanja skladnosti organizacije z veljavnimi zahtevami in ustreznosti postopkov, pri čemer spremljanje skladnosti vključuje sistem povratnih informacij o ugotovitvah za odgovornega vodjo, da se po potrebi zagotovi izvajanje popravilnih ukrepov.

(3) Upravljavec javnega letališča dokumentira vse ključne postopke sistema upravljanja.

(4) Sistem upravljanja je sorazmeren z velikostjo organizacije in njenimi dejavnostmi, ob upoštevanju nevarnosti in tveganj pri teh dejavnostih.

20. člen

(upravljanje letalskih podatkov in letalskih informacij)

(1) Upravljavec javnega letališča v okviru svojega sistema upravljanja izvaja in vzdržuje sistem upravljanja kakovosti, ki zajema naslednje dejavnosti:

1. dejavnosti v zvezi z letalskimi podatki in
2. dejavnosti zagotavljanja letalskih informacij.

(2) Upravljavec javnega letališča kot del svojega sistema upravljanja vzpostavi sistem varovanja letalskih podatkov in informacij, da zagotovi varovanje operativnih podatkov, ki jih prejema, pripravlja in drugače uporablja, tako, da je dostop do določenih operativnih podatkov omejen le na pooblaščen osebe.

(3) Sistem varovanja letalskih podatkov in informacij, ki ga izvaja upravljavec javnega letališča, opredeljuje:

1. postopke v zvezi z oceno in ublažitvijo tveganja glede varovanja letalskih podatkov, s spremljanjem in izboljšanjem varovanja, pregledi varovanja ter razširjanjem pridobljenih novih spoznanj;
2. sredstva za odkrivanje kršitev glede varovanja letalskih podatkov in za opozarjanje osebja z ustreznimi opozorili glede varovanja;

3. sredstva za obvladovanje posledic kršitev glede varovanja letalskih podatkov ter določitev ukrepov in postopkov za zmanjšanje tveganja, s katerimi se prepreči ponovna kršitev.

(4) Upravljavec javnega letališča zagotovi varnostno preverjanje svojega osebja glede varovanja letalskih podatkov.

21. člen

(pogodbene dejavnosti)

(1) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da če del svoje dejavnosti odda v izvajanje, oddana služba, oprema ali sistem izpolnjuje ustrezne zahteve.

(2) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da ima agencija dostop do organizacije, ki je del njegove dejavnosti prevzela v izvajanje, da preveri stalno skladnost z ustreznimi zahtevami.

22. člen

(varnostni programi in odbor za varnost na aerodromu)

(1) Upravljavec javnega letališča v okviru svojega sistema upravljanja vzpostavi, izvaja in vodi varnostne programe za spodbujanje in krepitev varnosti, vključno z varnostjo vzletno-pristajalne steze, ter za izmenjavo informacij, pomembnih za varnost, z vsemi ustreznimi organizacijami, ki opravljajo dejavnosti ali izvajajo službe na aerodromu. Upravljavec javnega letališča najmanj enkrat letno pregleda učinkovitost svojih varnostnih programov.

(2) V okviru varnostnih programov iz prejšnjega odstavka upravljavec javnega letališča vzpostavi in vodi odbor za varnost na aerodromu ter je odgovoren za njegovo delovanje.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek vzpostavitev odbora za varnost na aerodromu ni nujna, kadar upravljavec javnega letališča lahko v okviru vzpostavljenih postopkov in organizacijske strukture izvaja vse naloge in funkcije ter izpolnjuje zahteve iz tega člena.

(4) Upravljavec javnega letališča zahteva, da v odboru za varnost na aerodromu sodelujejo vse organizacije, ki opravljajo dejavnosti ali izvajajo službe na aerodromu. Kadar posamezne dejavnosti izvajajo službe, organizirane v okviru upravljavca javnega letališča, v odboru sodelujejo te službe. Organizacije oziroma službe v odboru sodelujejo po imenovanih predstavnikih, ki imajo ustrezno in primerno operativno strokovno znanje, pomembno za področje dela odbora za varnost na aerodromu. Organizacije in službe, ki sodelujejo v odboru, so na primer:

1. organizacije in službe, ki izvajajo operacije na aerodromu,
2. vzdrževalne službe aerodroma,
3. izvajalec ATS,
4. izvajalec MET,
5. operatorji zrakoplovov, ki na aerodromu izvajajo zračni promet,
6. reševalna in gasilska služba na aerodromu,

7. služba za zmanjševanje nevarnosti, ki jih povzročajo prostoživeče živali,
8. služba za upravljanje ploščadi, kadar je ta organizirana,
9. izvajalec storitev zemeljske oskrbe.

(5) Odbor za varnost na aerodromu podpira upravljavca javnega letališča pri prepoznavanju, oceni in zmanjševanju operativnih varnostnih tveganj, povezanih z varnostjo vzletno-pristajalnih stez in drugih območij premikanja, ter drugih tveganj, ki bi lahko vplivala na varnost izvajanja operacij na aerodromu. Naloge odbora za varnost na aerodromu vključujejo zlasti:

1. obravnavo in zmanjševanje varnostnih tveganj v zvezi z:
 - a) vdori na vzletno-pristajalno stezo (angl. runway incursions) in izleti z vzletno-pristajalne steze (angl. runway excursions),
 - b) začasnimi ali trajnejšimi zaporami vzletno-pristajalne steze,
 - c) nepooblaščenimi operacijami s sistemi brezpilotnih zrakoplovov na letališču ali v njegovi bližini,
 - č) varnostjo ploščadi in manevrskih površin, vključno s preprečevanjem FOD in spoštovanjem pravil vožnje;
2. podporo upravljavcu javnega letališča pri ocenjevanju potrebe pri določitvi žariščnih točk (angl. hot spots) in pregledu ustreznosti informacij, objavljenih v AIP;
3. spremljanje in ocenjevanje števila, vrste in resnosti varnostnih dogodkov na območjih premikanja s poudarkom na vzletno-pristajalni stezi ter sprejemanje poročil in statističnih podatkov o nesrečah in incidentih ter predlaganje rešitev;
4. pomoč pri preverjanju ustreznosti postopkov komunikacije med enotami ATS, piloti in operativnimi službami aerodroma oziroma vozniki vozil ter prepoznavanje potrebnih izboljšav;
5. redno ocenjevanje ustreznosti vizualnih pripomočkov na vzletno-pristajalni stezi in voznihih stezah v različnih vremenskih in svetlobnih razmerah, zagotavljanje njihove jasnosti, pravilne postavitve in nedvoumnosti ter prepoznavanje morebitnih težav v zvezi s tem v zasnovi aerodroma;
6. podporo upravljavcu javnega letališča pri razširjanju varnostnih priporočil in dobrih praks, pridobljenih iz preiskav nesreč in incidentov ter operativnih izkušenj, z namenom zmanjševanja tveganj;
7. promocijo aktivnosti za povečanje zavedanja o pomenu varnosti na aerodromu, vključno z upoštevanjem pravil na ploščadi in programi usposabljanja;
8. razvoj in promocijo pravil za varno izvajanje operacij, vključno s podporo pri oblikovanju novih ali posodobljenih varnostnih navodil, postopkov in dobrih praks;
9. svetovanje pri ukrepih za odstranjevanje snega in ledu ter zmanjševanje tveganj v zvezi s FOD na območjih premikanja;
10. podajanje mnenj o predlaganem izvajanju del na aerodromu ali spremembah na območjih premikanja ter zagotavljanje, da ti ne povzročajo novih varnostnih tveganj;

11. zagotavljanje izmenjave dobrih praks za preprečevanje varnostnih incidentov na vzletno-pristajalni stezi in ploščadih.

(6) Upravljavec javnega letališča najmanj enkrat letno skliče sestanek odbora za varnost na aerodromu. Pogostost sestankov se določi na podlagi:

- a) gostote prometa na aerodromu,
- b) kompleksnosti načrta aerodroma,
- c) vrste operacij zrakoplovov,
- č) dogodkov na aerodromu v zvezi z varnostjo in morebitnih tveganj, opredeljenih pri njihovi analizi.

(7) Predlogi in ukrepi odbora za varnost na aerodromu se evidentirajo v akcijskem načrtu in spremljajo, da se zagotovi njihovo pravočasno izvajanje.

23. člen

(usklajevanje varnostnih postopkov z drugimi organizacijami)

Upravljavec javnega letališča zagotovi, da:

- 1. njegov sistem upravljanja obravnava usklajevanje in povezovanje z varnostnimi postopki drugih organizacij, ki opravljajo dejavnosti ali izvajajo službe na aerodromu, in
- 2. imajo organizacije iz prejšnje točke vzpostavljene varnostne postopke za izpolnjevanje veljavnih zahtev in zahtev, ki so določene v priročniku aerodroma. V ta namen upravljavec javnega letališča vzpostavi postopke za spremljanje in izvaja preverjanje teh organizacij.

V. POGLAVJE

OBVEZNOSTI UPRAVLJAVCA JAVNEGA LETALIŠČA

24. člen

(obveznosti upravljavca javnega letališča)

(1) Upravljavec javnega letališča zagotavlja varno obratovanje in vzdrževanje aerodroma v skladu s:

- 1. tem pravilnikom in drugimi veljavnimi letalskimi predpisi;
- 2. pogoji dovoljenja za obratovanje aerodroma, ki so:
 - a) oznaka lokacije ICAO,
 - b) pogoji za operacije (VFR/IFR, dan/noč),
 - c) vzletno-pristajalna steza z razpoložljivimi dolžinami,

- č) zagotovljeni tip vzletno-pristajalne steze (instrumentalna ali neinstrumentalna) in vrsta prileta,
- d) referenčna koda aerodroma,
- e) obseg operacij zrakoplovov z višjo črko referenčne kode aerodroma,
- f) zagotavljanje služb upravljanja ploščadi,
- g) raven zaščite reševanja in gašenja,

3. vsebino priročnika aerodroma in

4. drugimi priročniki za vzdrževanje objektov, naprav in sredstev, ki so na voljo na aerodromu.

(2) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da so vse informacije v zvezi z varnostjo zrakoplovov vključene v priročnik aerodroma in objavljene v AIP ali na drug ustrezen način prenesene uporabnikom aerodroma. Te informacije vključujejo najmanj:

1. morebitna odstopanja od veljavnih zahtev iz tega pravilnika;
2. odstopanja, za katera je agencija sprejela enakovredno stopnjo varnosti, ter
3. posebne pogoje in omejitve glede uporabe aerodroma iz 3. in 4. člena tega pravilnika.

(3) Če na aerodromu nastanejo nevarne razmere, upravljavec javnega letališča nemudoma sprejme vse potrebne ukrepe, da zagotovi, da zrakoplovi ne uporabljajo tistih delov aerodroma, za katere je ugotovljeno, da ogrožajo varnost.

(4) Upravljavec javnega letališča za zagotovitev varnega upravljanja zrakoplovov na aerodromu neposredno ali po dogovorih s tretjimi osebami zagotavlja in vzdržuje vizualne in nevizualne pripomočke, meteorološko opremo ter vso drugo opremo glede na vrsto operacij, ki se izvajajo na aerodromu.

25. člen

(omogočanje dostopa pristojnim organom)

Upravljavec javnega letališča za preveritev skladnosti z veljavnimi zahtevami in tehničnimi specifikacijami pristojnim organom omogoči dostop:

1. do vseh objektov, dokumentov, podatkov, postopkov ali drugega gradiva v zvezi s svojo dejavnostjo, ki je predmet dovoljenja za obratovanje aerodroma, in
2. za izvajanje ali sodelovanje pri vseh ukrepih, stalnih nadzorih, nadzorih nad izvajanjem letalskih predpisov in pri drugih posebnih oblikah nadzorov ali nalogah, za katere agencija meni, da so potrebne.

26. člen

(izvedba varnostnih ukrepov)

Upravljavec javnega letališča izvede vse varnostne ukrepe, vključno z direktivami o varnosti, ki jih izda agencija.

27. člen

(poročanje o dogodkih)

(1) Upravljavec javnega letališča v okviru sistema upravljanja vzpostavi in vzdržuje sistem poročanja o dogodkih, vključno z obveznim in prostovoljnim poročanjem. Sistem poročanja je del priročnika aerodroma in mora izpolnjevati veljavne zahteve iz [Uredbe \(EU\) št. 376/2014](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o poročanju, analizi in spremljanju dogodkov v civilnem letalstvu, spremembi [Uredbe \(EU\) št. 996/2010](#) Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi [Direktive 2003/42/ES](#) Evropskega parlamenta in Sveta in [uredb Komisije \(ES\) št. 1321/2007](#) in [\(ES\) št. 1330/2007](#) (UL L št. 122 z dne 24. 4. 2014, str. 18), zadnjič spremenjene z [Uredbo \(EU\) 2018/1139](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi [uredb \(ES\) št. 2111/2005](#), [\(ES\) št. 1008/2008](#), [\(EU\) št. 996/2010](#), [\(EU\) št. 376/2014](#) ter [direktiv 2014/30/EU](#) in [2014/53/EU](#) Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi [uredb \(ES\) št. 552/2004](#) in [\(ES\) št. 216/2008](#) Evropskega parlamenta in Sveta ter [Uredbe Sveta \(EGS\) št. 3922/91](#) (UL L št. 212 z dne 22. 8. 2018, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: [Uredba 376/2014/EU](#)). Sistem poročanja med drugim vključuje:

1. opis veljavnih zahtev za poročanje;
2. opis mehanizma za poročanje, vključno z obrazci, sredstvi in roki za poročanje;
3. ukrepe za zagotovitev zaupnosti poročevalca in varstva osebnih podatkov ter
4. naloge organizacij in osebja, odgovornih za poročanje.

(2) Upravljavec javnega letališča predloži poročilo agenciji in drugi organizaciji, ki jo je v skladu s predpisi Evropske unije treba obvestiti o vsakem dogodku ali stanju v zvezi z varnostjo, ki ogroža ali ki bi lahko, če se ne obravnava ali odpravi, ogrozilo zrakoplov, osebe v njem ali druge osebe, ter zlasti o vsaki nesreči ali resnem incidentu.

(3) Poleg poročil iz prejšnjega odstavka upravljavec javnega letališča agenciji in organizaciji, odgovorni za projektiranje opreme aerodroma, poroča o vseh motnjah v delovanju, tehničnih okvarah, prekoračitvah tehničnih omejitev, dogodkih ali drugih neobičajnih okoliščinah, ki so ali bi lahko ogrozile zrakoplov, osebe v njem ali druge osebe in niso povzročile nesreče ali resnega incidenta.

(4) Poročila iz prejšnjega odstavka se ob upoštevanju določb [Uredbe 376/2014/EU](#):

1. pripravijo čim prej, vendar najpozneje v 72 urah od takrat, ko se je upravljavec javnega letališča seznanil z dogodkom ali stanjem, na katero se poročilo nanaša, razen če to preprečijo izjemne okoliščine;
2. pripravijo v obliki in na način, ki ju določi agencija, ter
3. vsebujejo vse ustrezne informacije o stanju, s katerim je upravljavec javnega letališča seznanjen.

(5) Upravljavec javnega letališča za poročila iz tretjega odstavka tega člena predloži tudi poročilo o nadaljnjih ukrepih, v katerem navede podrobnosti o ukrepih, ki jih namerava sprejeti za preprečitev podobnih dogodkov v prihodnosti. Poročilo o nadaljnjih ukrepih se predloži takoj, ko so navedeni ukrepi opredeljeni, in se:

1. pošlje zadevnim subjektom, ki so prejeli prvotno poročilo v skladu s tem členom;

2. pripravi v obliki in na način, ki ju določi agencija.

28. člen

(sistem poročanja o varnosti)

(1) Upravljavec javnega letališča vzpostavi in izvaja sistem poročanja o varnosti za vse osebe in organizacije, ki opravljajo svoje dejavnosti ali izvajajo službe na aerodromu. Upravljavec javnega letališča sklene dogovore o poročanju tudi z vsemi drugimi organizacijami, ki opravljajo dejavnosti ali izvajajo službe na aerodromu in katerih dejavnosti ali proizvodi bi lahko vplivali na varnost zrakoplovov.

(2) Upravljavec javnega letališča v skladu s 3. točko drugega odstavka 19. člena tega pravilnika:

1. zahteva, da osebe in organizacije iz prejšnjega odstavka uporabljajo sistem poročanja o varnosti za lažje zbiranje podrobnosti o nesrečah, resnih incidentih ali dogodkih, in
2. zagotovi, da se sistem poročanja o varnosti lahko uporablja za prostovoljno poročanje o vseh okvarah, napakah in varnostnih tveganjih, ki bi lahko vplivali na varnost.

(3) Sistem poročanja o varnosti varuje identiteto osebe, ki poroča, spodbuja prostovoljno poročanje in vključuje možnost anonimnega pošiljanja poročil.

(4) Upravljavec javnega letališča:

1. evidentira vsa poslana poročila,
2. analizira in preuči poročila z namenom obravnave varnostnih pomanjkljivosti in opredelitve trendov,
3. zagotovi, da vse organizacije, ki na aerodromu opravljajo svoje dejavnosti ali izvajajo službe, ki so povezane z varnostnimi vidiki, sodelujejo pri analizi takih poročil in da se izvajajo vsi opredeljeni zaščitni oziroma preventivni ukrepi,
4. po potrebi opravi preiskave dogodkov, okoliščin ali varnostnih pomanjkljivosti, o katerih je bilo poročano, in
5. se vzdrži pripisovanja krivde v skladu z načeli kulture pravičnosti.

29. člen

(preprečevanje požara)

(1) Upravljavec javnega letališča vzpostavi postopke, s katerimi prepove:

1. kajenje na območju premikanja, drugih operativnih območjih aerodroma in območjih aerodroma, na katerih se skladišči gorivo ali drug vnetljivi material;
2. netenje odprtega ognja ali izvajanje dejavnosti, ki bi lahko privedle do nevarnosti požara, na:
 - a) območju aerodroma, na katerem se skladišči gorivo ali drug vnetljivi material;
 - b) območju premikanja ali drugih operativnih območjih aerodroma, razen če to odobri upravljavec javnega letališča.

(2) V postopkih iz prejšnjega člena se določijo tudi ukrepi za zagotavljanje požarne varnosti, kadar se na podlagi odobritve izvajajo aktivnosti (na primer vzdrževanje), ki bi lahko vključevale tveganja nastanka požara.

30. člen

(uživanje alkohola in drugih psihoaktivnih substanc)

(1) Upravljavec javnega letališča določi pravila glede uživanja alkohola, drugih psihoaktivnih substanc in zdravil, ki vplivajo na psihofizične sposobnosti, in sicer za:

1. vse osebje, vključeno v operacije aerodroma, reševanje, gašenje in vzdrževanje aerodroma, ne glede na to, ali je zaposleno pri upravljavcu javnega letališča ali drugi organizaciji, in
2. osebe brez spremstva, ki na območju premikanja ali drugem operativnem območju aerodroma opravljajo dejavnosti, ki ne spadajo med dejavnosti iz prejšnje točke, ne glede na to, ali so zaposlene pri upravljavcu javnega letališča ali drugi organizaciji.

(2) Pravila iz prejšnjega odstavka morajo vključevati zahteve, da te osebe:

1. ne uživajo alkohola med svojim delovnim časom in
2. ne opravljajo nalog pod vplivom alkohola, drog in drugih prepovedanih psihoaktivnih substanc ali zdravil, ki vplivajo na njihove psihofizične sposobnosti na način, ki ogroža varnost.

31. člen

(zagotavljanje kakovosti goriva)

(1) Upravljavec javnega letališča preveri, ali imajo organizacije, ki skladiščijo in točijo gorivo v zrakoplove, vzpostavljene postopke, ki zrakoplovom zagotavljajo neonesnaženo gorivo ustrezne specifikacije. Ti postopki vključujejo:

1. vzdrževanje naprav in sredstev za shranjevanje in točenje goriva na način, ki zagotavlja primerno kakovost goriva,
2. označevanje takih naprav in sredstev na način, ki ustreza razredu goriva,
3. vzorčenje goriva na ustreznih stopnjah med shranjevanjem in točenjem goriva zrakoplovom ter vodenje dokumentacije vzorčenj in
4. ravnanje z gorivi, ki ga lahko izvaja le ustrezno usposobljeno osebje.

(2) Določbe iz prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo za alternativna goriva.

32. člen

(varnost del na aerodromu)

(1) Operator aerodroma vzpostavi in izvaja postopek za upravljanje operativne varnosti aerodroma med deli na območjih premikanja.

(2) V postopku iz prejšnjega odstavka se določijo in dokumentirajo odgovornosti glede:

1. pooblastila za izvedbo del;
2. izvajanja vseh predlaganih sprememb operativnih objektov;
3. datuma in časa, ko bodo operacije v objektih omejene ali prekinjene;
4. metod, s katerimi bodo take spremembe objavljene;
5. nadzora in vodenja med izvajanjem del;
6. skladnosti z vsemi ustreznimi varnostnimi predpisi za območje premikanja.

(3) Postopek upravljanja operativne varnosti aerodroma med deli vsebuje naslednje elemente:

1. postopek načrtovanja del, s katerim se zagotovita ustrezno načrtovanje in vodenje del ter v katerega morajo biti vključeni vsi subjekti, na katere bodo načrtovana dela vplivala;
2. postopek za oceno varnosti načrtovanih sprememb operacij ali sistemov aerodroma; ocena varnosti se izvede predhodno in v koordinaciji s subjekti, na katere spremembe vplivajo;
3. postopek odobritve del, vključno z dokumentom o odobritvi del, ki ga upravljavec javnega letališča pred začetkom del preda izvajalcu del ter vključuje odobritve in pogoje izvajanja del;
4. postopek za objavo informacij v zvezi z deli;
5. postopek za vzpostavitev delovišča in ponovno uvedbo operacij po končanju del, vključno z ustrezno označitvijo nedelujočih območij v skladu s tehničnimi specifikacijami;
6. postopek za spremljanje del, nadzor nad deli in njihovim vodenjem.

(4) Kadar so zaradi del potrebne operacije s skrajšano dolžino vzletno-pristajalne steze, upravljavec javnega letališča oblikuje in izvede postopek za take operacije.

33. člen

(spremljanje okolice aerodroma)

(1) Upravljavec javnega letališča na aerodromu in v njegovi okolici spremlja:

1. območja omejene rabe in območja nadzorovane rabe, kakor je določeno v skladu s pogoji za izdajo dovoljenja za obratovanje aerodroma, ter druga območja, povezana z aerodromom, da bi lahko v okviru svojih pristojnosti sprejel ustrezne ukrepe za zmanjšanje tveganj, povezanih s poseganjem v ta območja;
2. označevanje in osvetlitev ovir ter
3. nevarnosti, povezane s človeškimi dejavnostmi in uporabo zemljišč, da bi lahko sprejel ukrepe, ki so v njegovi pristojnosti. Te nevarnosti vključujejo:
 - a) ovire in možnost nastanka turbulence, ki jo povzročajo te ovire,
 - b) uporabo nevarnih, nejasnih in zavajajočih luči,

- c) bleščanje, ki ga povzročajo velike in močno odsevne površine,
- č) vire nevidnega sevanja ali prisotnost premikajočih se ali nepremičnih predmetov, ki lahko motijo delovanje letalskih komunikacijskih, navigacijskih in nadzornih sistemov ali nanje negativno vplivajo, ter
- d) druge vire svetlobe v bližini letališča, ki lahko ogrozijo varnost zrakoplovov in jih je treba odpraviti, zasloniti ali kako drugače spremeniti, da se odpravi vir nevarnosti.

(2) Upravljavec javnega letališča vzpostavi postopke za zmanjšanje tveganj, povezanih z ovirami, dogodki in drugimi dejavnostmi na spremljanih območjih, ki bi lahko vplivali na varnost pri izvajanju operacij zrakoplovov na aerodromu oziroma pri letenju na aerodrom ali z njega.

34. člen

(izdajanje dovoljenj za voznike vozil)

(1) Za vožnjo vozila je na celotnem delu območja premikanja ali drugih operativnih območjih aerodroma potrebno dovoljenje, ki ga vozniku izda upravljavec javnega letališča. Dovoljenje za vožnjo se izda osebi, ki:

1. ima dodeljene naloge, ki vključujejo vožnjo na takih območjih;
2. ima veljavno vozniško dovoljenje in drugo dovoljenje, če je potrebno za upravljanje specializiranih vozil;
3. je uspešno končala ustrezni program usposabljanja za vožnjo in dokazala usposobljenost v skladu z drugim odstavkom tega člena;
4. je dokazala znanje jezika v skladu z 41. členom tega pravilnika, če namerava navedena oseba voziti vozilo po manevrskih površinah, in
5. jo je delodajalec usposabljal za uporabo posamezne vrste vozila, predvidenega za uporabo na aerodromu.

(2) Upravljavec javnega letališča vzpostavi in izvaja program usposabljanja za vožnjo za voznike, katerih delovne naloge vključujejo vožnjo po ploščadi ali na drugih operativnih območjih razen manevrskih površin, in program usposabljanja za voznike, katerih delovne naloge vključujejo vožnjo po manevrskih površinah. Program usposabljanja:

1. je ustrezen glede na značilnosti in operacije aerodroma, funkcije in naloge, ki jih voznik opravlja, ter vrsto območja aerodroma, za katero se vozniku izda dovoljenje;
2. vključuje:
 - a) ustrezno dolgo teoretično in praktično usposabljanje najmanj na naslednjih področjih:
 - splošno o dovoljenju za vožnjo,
 - osebne odgovornosti voznika,
 - standardi za vozila, operativne zahteve in postopki aerodroma,
 - komunikacije,

- radiotelefonija za voznike, ki izvajajo naloge na manevrski površini,
- človeška zmogljivost,
- seznanitev z operativnim okoljem;

b) ocenjevanje teoretične in praktične usposobljenosti voznikov.

(3) V dovoljenju za vožnjo, izdanem v skladu s prvim odstavkom tega člena, so navedeni deli območja premikanja ali druga operativna območja aerodroma, na katerih lahko voznik vozi.

(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko upravljavec javnega letališča osebi, ki nima dovoljenja za voznika vozil, začasno dovoli vožnjo vozila na območju premikanja ali drugih operativnih območjih aerodroma, če:

1. ima navedena oseba veljavno vozniško dovoljenje in drugo dovoljenje, potrebno za upravljanje specializiranih vozil;
2. navedeno vozilo spremlja vozilo, ki ga upravlja voznik, ki ima dovoljenje v skladu s prvim odstavkom tega člena.

(5) Upravljavec javnega letališča:

1. vzpostavi sistem in izvaja postopke za:

- a) izdajo dovoljenj za vožnjo in začasno odobritev vožnje vozil;
- b) zagotavljanje, da vozniki, ki jim je bilo izdano dovoljenje za vožnjo, še naprej izpolnjujejo zahteve iz prvega odstavka tega člena;
- c) spremljanje izpolnjevanja vseh zahtev glede vožnje, ki veljajo za aerodrom, pri voznikih ter sprejemanje ustreznih ukrepov, vključno z začasnim odvzemom in preklicem dovoljenj za vožnjo ali dovoljenj za začasno vožnjo vozila;

2. vodi dokumentacijo v zvezi z izvajanjem zahtev iz tega člena.

(6) Osebe, za katero se v skladu z zakonom zahteva pridobitev licence za opravljanje nalog v zvezi z oskrbo zrakoplovov, potnikov in tovora na letališču ter drugih nalog, pomembnih za varnost zračnega prometa, mora poleg dovoljenja iz tega člena pridobiti tudi potrdilo v skladu s predpisom, ki ureja licenciranje letališkega strokovnega osebja.

35. člen

(izdajanje dovoljenj za vozila)

(1) Vsako vozilo, ki se uporablja na območju premikanja ali drugih operativnih območjih aerodroma, mora imeti dovoljenje za vozilo, ki ga izda upravljavec javnega letališča. Dovoljenje se lahko izda, če se vozilo uporablja pri dejavnostih, povezanih z obratovanjem aerodroma, in:

1. je pripravljeno za uporabo in primerno za predvideno operacijo;
2. izpolnjuje zahteve glede označevanja in osvetlitve iz 45. člena tega pravilnika;

3. je opremljeno z radijsko postajo, ki omogoča dvosmerno komunikacijo na ustrezni frekvenci ATS in vseh drugih potrebnih frekvencah, če je predvideno za operacije na manevrskih površinah ali drugih operativnih območjih, na katerih je potrebna komunikacija z enoto ATS ali drugimi operativnimi enotami aerodroma;
4. je opremljeno z radarskim odzivnikom ali drugo opremo za podporo nadzoru, če je predvideno za operacije na manevrskih površinah, aerodrom pa je opremljen s sistemom za vodenje in kontrolo premikanja po površini, za delovanje katerega je potrebna uporaba radarskega odzivnika ali druge opreme za podporo nadzoru, nameščena na vozilih;
5. je opremljeno s posodobljeno karto manevrskih površin aerodroma, če je vozilo predvideno za operacije na manevrskih površinah. Karta mora biti primerne velikosti in nameščena na dostopnem mestu v vozniki kabini.

(2) Dovoljenje, izdano v skladu s prejšnjim odstavkom:

1. vsebuje navedbo delov območja premikanja ali drugih operativnih območij, na katerih se vozilo lahko uporablja;
2. velja, dokler so izpolnjene zahteve iz prejšnjega odstavka;
3. mora biti nameščeno na vidnem mestu v vozilu.

(3) Upravljavec javnega letališča omeji število vozil, za katera se izda dovoljenje za operacije na območju premikanja in drugih operativnih območjih aerodroma, na najmanjše število, potrebno za varno in učinkovito obratovanje aerodroma.

(4) Če je vozilo v skladu s 3. točko prvega odstavka tega člena opremljeno z radijsko postajo, upravljavec javnega letališča vozilu dodeli klicni znak, ki:

1. ne povzroča zmede glede identitete vozila;
2. ustreza funkciji vozila;
3. je za vozila, ki se uporabljajo na manevrskih površinah, usklajen z enoto ATS in se sporoči ustreznim organizacijam na aerodromu;
4. je nameščen na vidnem mestu v vozniki kabini, skupaj z informacijami o radijskih frekvencah, ki se uporabljajo za komunikacijo.

(5) Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko upravljavec javnega letališča vozilu, ki ima dovoljenje, vendar ni opremljeno z radijsko postajo oziroma radarskim odzivnikom, dovoli občasno izvajanje operacij na območjih aerodroma, na katerih se taka oprema zahteva, pod pogojem, da:

1. navedeno vozilo vselej spremlja drugo vozilo, ki izpolnjuje zahteve iz 3. do 5. točke prvega odstavka tega člena;
2. spremno vozilo izpolnjuje zahteve glede označevanja in osvetlitve iz 45. člena tega pravilnika;
3. se ne uporabljajo postopki pri zmanjšani vidljivosti, če naj bi se spremljano vozilo uporabljalo na manevrskih površinah.

(6) Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko upravljavec javnega letališča vozilu, ki nima dovoljenja, dovoli začasno uporabo na območju premikanja ali drugih operativnih območjih aerodroma, pod pogojem, da:

1. se z vizualnim pregledom navedenega vozila ugotovi, da njegovo stanje ne ogroža varnosti;
2. navedeno vozilo vselej spremlja drugo vozilo, ki izpolnjuje zahteve iz prvega odstavka tega člena.

(7) Upravljavec javnega letališča:

1. določi in izvaja postopke za:
 - a) izdajo dovoljenj za vozila ter začasnih dovoljenj za vstop vozil na aerodrom in operacije z vozili;
 - b) spremljanje vozil, ki jih je treba spremljati v skladu s petim in šestim odstavkom tega člena;
 - c) dodelitev klicnih znakov vozilom;
 - č) spremljanje skladnosti vozil s tem členom ter sprejemanje ustreznih ukrepov, vključno z začasnim odvzemom in preklicem dovoljenj za vozila ali dovoljenj začasne operacije z vozilom;
2. vodi ustrezno dokumentacijo o izdanih dovoljenjih za vozila.

36. člen

(zahteve glede objektov in območij)

(1) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da so njegovemu osebju ali osebju, ki je zaposleno pri organizacijah, ki jim je oddal v izvajanje operativne službe ali službe vzdrževanja aerodroma, na voljo ustrezni in primerni objekti, oprema in podatki, ki omogočajo izvajanje nalog ter aktivnosti teh služb v skladu z veljavnimi zahtevami.

(2) Upravljavec javnega letališča določi ustrezna območja na aerodromu, ki se uporabljajo za skladiščenje nevarnega blaga, ki se prevaža čez aerodrom. Pogoji skladiščenja nevarnega blaga zagotavljajo, da:

1. je ločevanje nevarnega blaga v skladu s Tehničnimi navodili za varen zračni prevoz nevarnega blaga,
2. objekt zagotavlja ustrezne razmere za preprečitev kakršne koli škode na nevarnem blagu.

37. člen

(prenehanje obratovanja aerodroma)

Upravljavec javnega letališča, ki namerava ustaviti obratovanje aerodroma:

1. o tem čim prej, vendar najmanj tri mesece pred prenehanjem obratovanja pisno obvesti agencijo in izvajalca AIS;
2. vrne dovoljenje za obratovanje aerodroma agenciji na datum prenehanja obratovanja;

3. zagotovi, da se sprejmejo ustrezni ukrepi za preprečevanje nenamerne uporabe aerodroma z zrakoplovi, vključno z namestitvijo predpisanih oznak na vzletno-pristajalni stezi, razen če agencija odobri uporabo aerodroma za druge namene.

VI. POGLAVJE

TEHNIČNE, TEHNOLOŠKE IN ORGANIZACIJSKE ZAHTEVE

38. člen

(tehnične specifikacije)

(1) Za tehnične specifikacije se neposredno uporablja zadnja izdaja Certifikacijskih specifikacij (CS ADR-DSN) Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu (EASA) in specifikacija vizualnih talnih signalov iz poglavja 3.2 [Izvedbene uredbe Komisije \(EU\) št. 923/2012](#) z dne 26. septembra 2012 o določitvi skupnih pravil zračnega prometa in operativnih določb v zvezi z navigacijskimi službami in postopki zračnega prometa ter spremembi [Izvedbene uredbe \(EU\) št. 1035/2011](#) in [uredb \(ES\) št. 1265/2007](#), [\(ES\) št. 1794/2006](#), [\(ES\) št. 730/2006](#), [\(ES\) št. 1033/2006](#) in [\(EU\) št. 255/2010](#) (UL L št. 281 z dne 13. 10. 2012, str. 1), zadnjič spremenjene z [Izvedbeno uredbo Komisije \(EU\) 2024/404](#) z dne 30. januarja 2024 o spremembi [Izvedbene uredbe \(EU\) št. 923/2012](#) v zvezi s posodobitvami ustreznih določb ICAO, dokončanjem postopka ob odpovedi radijske komunikacije in črtanjem dodatka k Prilogi k navedeni uredbi (UL L št. 404 z dne 11. 4. 2024, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: [Izvedbena uredba 923/2012/EU](#)).

(2) Za posamezni aerodrom se uporabljajo tehnične specifikacije iz CS ADR-DSN, ki so ustrezne glede na referenčno kodo aerodroma, določeno v skladu z 10. členom tega pravilnika, in glede na vrsto letalskih operacij.

39. člen

(osebje upravitelja javnega letališča)

(1) Upravitelj javnega letališča imenuje odgovornega vodjo aerodroma, ki je odgovoren za vzpostavitev in vzdrževanje učinkovitega sistema upravljanja.

(2) Upravitelj javnega letališča imenuje osebo ali osebe, odgovorne za upravljanje in nadzorovanje:

1. operativnih služb na aerodromu in
2. vzdrževanja aerodroma.

(3) Upravitelj javnega letališča imenuje osebo ali skupino oseb, ki so odgovorne za razvoj, vzdrževanje in vsakodnevno izvajanje sistema upravljanja varnosti. Te osebe opravljajo naloge neodvisno od drugih vodij v organizaciji, imajo neposredni dostop do odgovornega vodje aerodroma in ustreznega vodstva na področju varnostnih vprašanj ter odgovarjajo odgovornemu vodji aerodroma.

(4) Upravljavec javnega letališča zagotovi dovolj usposobljenega osebja, da se načrtovane naloge in dejavnosti lahko izvajajo v skladu z veljavnimi zahtevami. Potrebe v zvezi z osebjem in njihovimi kvalifikacijami se opredelijo v priročniku aerodroma.

(5) Upravljavec javnega letališča, ob upoštevanju kompleksnosti organizacije, zagotovi zadostno število nadzornikov osebja za izvajanje načrtovanih nalog in dejavnosti.

(6) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da je osebje, ki je vključeno v operacije, vzdrževanje in upravljanje aerodroma, usposobljeno v skladu s programom usposabljanja.

40. člen

(usposabljanja in preverjanja strokovnosti osebja)

(1) Upravljavec javnega letališča vzpostavi in izvaja program usposabljanja za osebje na aerodromu, da se zagotovijo njegova stalna usposobljenost ter poznavanje ustreznih pravil in postopkov za obratovanje aerodroma ter povezava funkcij in nalog osebja z obratovanjem celotnega aerodroma. Usposabljanja se izvajajo najmanj v 36-mesečnem intervalu in ne glede na raven funkcije zajemajo:

1. osebje, vključeno v obratovanje, vzdrževanje in upravljanje aerodroma (na primer nadzorniki, vodje, vodstvo aerodroma, odgovorni vodja aerodroma), in
2. osebje, ki brez spremstva izvaja naloge na območjih premikanja in drugih operativnih območjih aerodroma.

(2) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da je osebje drugih organizacij, ki opravljajo dejavnosti ali izvajajo službe na aerodromu, z dovoljenjem za dostop do območja premikanja in drugih operativnih območij aerodroma brez spremstva ustrezno usposobljeno ter izpolnjuje pogoje za tak dostop brez spremstva.

(3) Usposabljanje osebja iz prvega in drugega odstavka tega člena:

1. vključuje začetno, periodično, osvežitveno in nadaljevalno usposabljanje;
2. ustreza funkcijam in nalogam osebja;
3. vključuje veljavne operativne postopke in zahteve aerodroma ter področje vožnje.

(4) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da je osebje iz prvega in drugega odstavka tega člena uspešno končalo začetno usposabljanje pred izdajo dovoljenja:

1. za samostojno opravljanje nalog;
2. za dostop do območja premikanja in drugih operativnih območij aerodroma brez spremstva.

(5) Začetno usposabljanje vključuje ustrezno dolgo teoretično in praktično usposabljanje ter oceno usposobljenosti osebja po izvedbi usposabljanja.

(6) Upravljavec javnega letališča zagotovi stalno usposobljenost osebja iz prvega in drugega odstavka tega člena z izvajanjem:

1. periodičnega usposabljanja v presledkih, pri čemer od končanja začetnega usposabljanja ne mine več kot 36 mesecev. Če se periodično usposabljanje izvede v zadnjih treh koledarskih mesecih presledka, se začne novo obdobje presledka šteti od datuma poteka prvotnega presledka;
2. osvežitvenega usposabljanja pred opravljanjem nalog brez nadzora ali dovoljenjem za dostop do območja premikanja in drugega operativnega območja aerodroma brez spremstva v primeru odsotnosti z dela, ki traja najmanj 12 in največ 18 zaporednih mesecev. V primeru odsotnosti, ki traja več kot 18 zaporednih mesecev, osebje znova opravi začetno usposabljanje;
3. nadaljevalnega usposabljanja, ki se izvede po potrebi, zaradi sprememb operativnega okolja ali dodeljenih nalog.

(7) Upravljavec javnega letališča vzpostavi in izvaja sistem preverjanja strokovnosti za osebje iz prvega odstavka tega člena in zagotovi, da je osebje iz drugega odstavka tega člena izkazalo usposobljenost za izvajanje svojih nalog, s čimer se zagotavljata stalna usposobljenost osebja ter poznavanje pravil in postopkov, pomembnih za izvajanje funkcij in nalog.

(8) Preverjanje strokovnosti iz prejšnjega odstavka se izvaja v presledkih, ki niso daljši od 36 mesecev od zaključka začetnega usposabljanja.

(9) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da:

1. so za izvajanje usposabljanja izbrani ustrezno usposobljeni in izkušeni inštruktorji, za ocenjevanje in preverjanje strokovnosti pa ustrezno usposobljeni in izkušeni ocenjevalci;
2. se za izvajanje usposabljanja in po potrebi tudi za preverjanja strokovnosti uporabijo primerni prostori, sredstva in oprema.

(10) Upravljavec javnega letališča določi in zagotavlja postopke za izvajanje usposabljanj in preverjanj strokovnosti ter:

1. v okviru sistema iz 7. člena tega pravilnika hrani ustrezna dokazila o usposobljenosti, usposabljanju in preverjanju strokovnosti, da dokaže skladnost s to zahtevo;
2. na zahtevo omogoči, da so ta dokazila na voljo osebam, na katere se nanašajo;
3. če osebo zaposli drug delodajalec, na zahtevo omogoči, da so ta dokazila o zadevni osebi na voljo novemu delodajalcu.

41. člen

(znanje jezika)

(1) Oseba, ki mora v skladu s 34. členom tega pravilnika dokazati znanje jezika, dokaže najmanj operativno raven znanja (raven 4) v skladu s preglednico iz Priloge 1, ki je sestavni del tega pravilnika, in sicer za uporabo izrazja in preprostega jezika za slovenski jezik in angleški jezik, če komunikacija poteka v angleškem jeziku.

(2) Pri preverjanju znanja jezika je treba izkazati usposobljenost za:

1. učinkovito sporazumevanje pri uporabi glasovne komunikacije (na primer radijske postaje) in pri neposredni komunikaciji »iz oči v oči«;

2. točno in jasno sporazumevanje o splošnih in z delom povezanih temah;
3. uporabo ustreznih načinov sporazumevanja za izmenjavo sporočil ter prepoznavanje in reševanje nesporazumov v splošnih ali z delom povezanih okoliščinah;
4. uspešno reševanje jezikovnih izzivov, ki jih povzročijo zapleti ali nepričakovani razvoj dogodkov med rutinskim delom ali sporazumevanjem, ki je osebi sicer poznano, in
5. uporabo narečja ali naglasa, še razumljivega letalski skupnosti.

(3) Znanje jezika se dokaže v sklopu preverjanja strokovnosti iz prejšnjega člena ali s potrdilom, ki ga izda organizacija, ki je opravila oceno, in na katerem so navedeni jezik ali jeziki, raven ali ravni znanja ter datum ocenjevanja.

(4) Razen pri osebah, ki so izkazale strokovno raven znanja (raven 6), se znanje jezika znova oceni:

1. najmanj vsaka štiri leta od datuma ocenjevanja, če je bila izkazana operativna raven znanja (raven 4);
2. najmanj vsakih šest let od datuma ocenjevanja, če je bila izkazana napredna raven znanja (raven 5).

(5) Znanje jezika se dokaže z ocenjevalno metodo, ki vključuje:

1. postopek ocenjevanja;
2. kvalifikacije ocenjevalcev, ki ocenjujejo znanje jezika;
3. pritožbeni postopek.

(6) Upravljavec javnega letališča omogoči jezikovno usposabljanje, da ohrani potrebno raven znanja jezikov svojega osebja.

42. člen

(predaja aktivnosti – zagotavljanje operativnih informacij)

(1) Upravljavec javnega letališča določi in izvaja postopke za predajo operativnih aktivnosti med osebjem, vključenim v operacije in vzdrževanje aerodroma, da zagotovi, da se osebju, ki prevzema delovne naloge, zagotovijo operativne informacije, povezane z njihovimi nalogami. Ti postopki vključujejo najmanj:

1. primopredajne postopke ob menjavi izmene znotraj iste funkcije (na primer med osebjem iste operativne službe), prenos delovne naloge na drugo osebo znotraj iste izmene ter prenos aktivnosti med različnimi funkcijami (na primer od vzdrževalnih k operativnim službam);
2. primere, ko se načrtovana aktivnost (na primer manj zahtevno vzdrževanje) ne zaključi v času predvidene menjave izmene ali pa se izvaja katera koli druga neredna dejavnost, in
3. zagotavljanje potrebnega časa za ustrezno pripravo odhajajočega in prihajajočega osebja.

(2) Upravljavec javnega letališča določi in izvaja postopke, ki omogočajo, da druge organizacije, ki opravljajo dejavnosti ali izvajajo službe na aerodromu, sproti pridobijo operativne informacije, povezane z aerodromom, ki lahko vplivajo na izvajanje nalog osebja teh organizacij.

43. člen

(komunikacija na manevrskih površinah)

(1) Vozila, ki so na manevrskih površinah aerodroma, in enota ATS komunicirajo v skladu z veljavnimi postopki za glasovno komunikacijo iz oddelka [14 priloge k Izvedbeni uredbi 923/2012/EU](#).

(2) Upravljaivec javnega letališča po uskladitvi z izvajalcem ATS določi postopke komunikacije, vključno s:

1. frekvencami in jezikom ali jeziki, ki se uporabljajo pri komunikaciji med enoto ATS in vozili, ki so predvidena za izvajanje operacij na manevrski površini ali izvajajo operacije na njej;
2. komunikacijo med enoto ATS in pešci, ki nameravajo izvajati operacije na manevrski površini ali izvajajo operacije na njej;
3. sporočanjem pomembnih informacij v zvezi z aerodromom, ki lahko vplivajo na varnost operacij na manevrski površini, z uporabo radijske komunikacije;
4. signali in drugimi komunikacijskimi sredstvi, ki jih je treba uporabljati pri vseh stopnjah vidljivosti v primeru odpovedi radijske komunikacije med enoto ATS in vozili ali pešci na manevrski površini.

(3) Za signale, ki se uporabljajo v skladu s 4. točko prejšnjega odstavka, se uporabljajo svetlobni signali, ki jih oddaja aerodromski kontrolni stolp in pomenijo:

- utripajoči zeleni signal pomeni »dovoljenje za prečkanje pristajalnega območja ali premik na vozno stezo«;
- stalni rdeči signal pomeni »zaustavite«;
- utripajoči rdeči signal pomeni »umaknite se s pristajalnega območja ali vozne steze in bodite pozorni na zrakoplove«;
- utripajoči beli signal pomeni »zapustite manevrsko površino v skladu z lokalnimi navodili«.

(4) V izrednih razmerah ali če se signali iz prejšnjega odstavka ne upoštevajo, aerodromski kontrolni stolp za signaliziranje uporabi sistem razsvetljave na vzletno-pristajalni stezi ali voznihih stezah, če je tak sistem na voljo. Kot signal se uporabijo utripajoče luči na vzletno-pristajalni stezi ali vozni stezi, ki pomenijo »zapustite vzletno-pristajalno stezo in bodite pozorni na svetlobni signal s stolpa«.

44. člen

(operacije z vozili)

(1) Voznik vozila na manevrski površini upravlja vozilo:

1. samo v skladu z dovoljenjem in navodili, ki jih je izdala enota ATS,
2. v skladu z vsemi obveznimi navodili glede na oznake in znake, razen če enota ATS dovoli drugače, in

3. v skladu z vsemi obveznimi navodili, danimi s svetlobnimi signali.

(2) Voznik vozila na manevrski površini upošteva naslednja pravila prednosti:

1. intervencijska vozila na nujni vožnji imajo prednost pred vsemi drugimi vozili;
2. ob upoštevanju določb iz prejšnje točke in če enota ATS ne izda drugačnih navodil, za vožnjo po manevrskih površinah veljajo tudi naslednja pravila:
 - a) zrakoplovi, ki pristajajo, vzletajo ali vozijo po tleh, imajo prednost pred vsemi drugimi vozili;
 - b) vozila, ki vlečejo zrakoplov, imajo prednost pred vozili, ki ne vlečejo zrakoplova;
 - c) druga vozila, ki ne vlečejo zrakoplova, upoštevajo medsebojno prednost v skladu z navodili enote ATS.

(3) Za izvajanje operacij na manevrski površini mora voznik vozila upoštevati naslednja pravila glede komunikacije:

1. pred vstopom na manevrsko površino vzpostavi zadovoljivo dvosmerno radijsko komunikacijo z enoto ATS na ustrezni frekvenci in stalno posluša radijsko zvezo na dodeljeni frekvenci;
2. pred vstopom na manevrsko površino pridobi dovoljenje enote ATS in izvaja operacije samo v skladu z njenim dovoljenjem. Ne glede na tako dovoljenje je za vstop na vzletno-pristajalno stezo ali njeno osnovo ali spremembo odobrene operacije potrebno dodatno izrecno dovoljenje enote ATS;
3. po prejemu navodil enote ATS ponovi (angl. read back) dele glasovno poslanih navodil, ki so pomembni za varnost. Navodila za vstop na vzletno-pristajalno stezo, vozno stezo ali osnovo vzletno-pristajalne steze ter zaustavitvev pred njimi, njihovo prečkanje in izvajanje operacij na njih se vselej ponovijo;
4. po prejemu navodil enote ATS ponovi ali potrdi preostala navodila, ki niso navodila iz prejšnje točke, na način, ki jasno kaže, da so bila razumljena in bodo izpolnjena.

(4) Če voznik vozila, s katerim se izvajajo operacije na manevrski površini, ni prepričan o položaju vozila glede na manevrsko površino:

1. enoto ATS obvesti o okoliščinah, vključno z zadnjim znanim položajem;
2. če enota ATS ne izda drugačnih navodil, zapusti vzletno-pristajalno stezo, vozno stezo ali drug del manevrske površine in se čim hitreje oddalji na varno razdaljo;
3. po ukrepih iz 1. in 2. točke tega odstavka ustavi vozilo.

(5) Kadar se vzletno-pristajalna steza uporablja za pristanek ali vzlet zrakoplova, voznik vozila na manevrski površini:

1. pri operacijah z vozilom na osnovi vzletno-pristajalne steze ohrani do steze razdaljo, kakršna je za to stezo določena z mestom čakanja pred vzletno-pristajalno stezo ali drugim mestom čakanja na cesti;
2. ne izvaja operacij z vozilom na:
 - a) delu osnove vzletno-pristajalne steze za koncem vzletno-pristajalne steze;
 - b) varnostnih območjih konca vzletno-pristajalne steze;

c) čistini, če je na voljo, na razdalji, na kateri bi ogrožal zrakoplov v zraku.

(6) Pri izvajanju operacij na ploščadi voznik vozila, opremljenega z radijsko postajo, če se tako zahteva na aerodromu, pred vstopom na ploščad vzpostavi zadovoljivo dvosmerno komunikacijo s pristojno enoto, ki jo je imenoval upravljavec javnega letališča, in stalno posluša radijsko zvezo na dodeljeni frekvenci.

(7) Voznik vozila na ploščadi upravlja vozilo:

1. v skladu z dovoljenjem pristojne enote, ki jo je imenoval upravljavec javnega letališča, in navodili, ki jih je izdala navedena enota;
2. v skladu z vsemi obveznimi navodili glede na oznake in znake, razen če pristojna enota, ki jo je imenoval upravljavec javnega letališča, ne dovoli drugače;
3. v skladu z vsemi obveznimi navodili, danimi z lučmi;
4. na način, da zagotovi prednost intervencijskemu vozilu na nujni vožnji in zrakoplovu, ki vozi po tleh ali bo pravkar začel vožnjo po tleh ali se premika s pomočjo vozila za vleko zrakoplovov;
5. na način, da zagotovi prednost drugim vozilom v skladu s pravili vožnje, ki jih določi upravljavec javnega letališča.

(8) Na vseh območjih premikanja in drugih operativnih območjih aerodroma voznik pri upravljanju vozila:

1. upošteva določene omejitve hitrosti in poti vožnje;
2. ne opravlja motečih dejavnosti ali dejavnosti, ki odvrta pozornost od vožnje;
3. izpolnjuje zahteve glede komunikacije in upošteva operativne postopke iz priročnika aerodroma.

(9) Voznik vozila, ki spremlja drugo vozilo, zagotovi, da voznik spremljanega vozila upravlja vozilo v skladu z danimi navodili.

(10) Parkiranje vozil je dovoljeno samo na za to predvidenih območjih, ki jih določi upravljavec javnega letališča.

(11) Upravljavec javnega letališča določi in izvaja postopke, s katerimi zagotovi, da vozniki, ki izvajajo operacije na območjih premikanja in drugih operativnih območjih aerodroma, izpolnjujejo zahteve iz tega člena.

45. člen

(označevanje in osvetlitev vozil in sredstev)

(1) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da so vozila in druga premična sredstva, razen zrakoplovov, na območju premikanja:

1. a) označena z enotno jasno vidno barvo, če je mogoče, rdečo ali rumeno-zeleno za reševalna vozila in rumeno za druga vozila, ali

- b) označena z zastavami s kockastim vzorcem, nameščenimi okoli vozila, na vrhu ali okoli najvišjega roba vozila, pri čemer ne smejo dodatno povečati nevarnosti. Zastave ne smejo biti krajše od 0,9 metra na vsaki strani, pri čemer je stranica vsakega kvadrata najmanj 0,3 metra. Barve vzorca morajo biti kontrastne med seboj in z ozadjem, na katerem so vidne. Uporabita se oranžna in bela ali rdeča in bela, razen kadar se ti barvi zlijeta z ozadjem;
2. osvetljena z lučmi nizke intenzivnosti za osvetlitev ovir, katerih vrsta in značilnosti ustrezajo njihovi funkciji, če se vozila in aerodrom uporabljajo ponoči ali pri zmanjšani vidljivosti. Barva luči je, kot sledi:
- a) utripajoča modra za vozila, povezana z nujnimi primeri ali varnostjo;
 - b) utripajoča rumena za druga vozila, vključno z vozili za zemeljsko vodenje zrakoplovov;
 - c) neprekinjena rdeča za predmete z omejeno mobilnostjo.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se iz zahtev iz prejšnjega odstavka lahko izvzamejo vozila in sredstva za oskrbo zrakoplovov, ki se uporabljajo izključno na ploščadi. To izjemo določi upravljavec javnega letališča.

46. člen

(sistem za vodenje gibanja in nadzor nad gibanjem po površini)

(1) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da je na aerodromu na voljo sistem za vodenje gibanja in nadzor nad gibanjem po površini (v nadaljnjem besedilu: sistem SMGCS). Sistem SMGCS mora:

- 1. upoštevati projektne značilnosti ter operativne in meteorološke razmere na aerodromu, pa tudi načela človeških dejavnikov. Te značilnosti vključujejo:
 - a) gostoto zračnega prometa na aerodromu,
 - b) morebitno uporabo aerodroma pri zmanjšani vidljivosti,
 - c) potrebo po dodatni pomoči pilotom pri orientaciji pri gibanju na območjih premikanja,
 - č) kompleksnost aerodroma in
 - d) gibanje drugih vozil;
- 2. biti projektiran tako, da pomaga pri preprečevanju:
 - a) nenamernih vdorov zrakoplovov in vozil na vzletno-pristajalno stezo in
 - b) trčenj med zrakoplovi ter med zrakoplovi in vozili ali predmeti na katerem koli delu območja premikanja;
- 3. biti podprt z ustreznimi sredstvi in postopki.

(2) Vizualni pripomočki, ki so del sistema SMGCS, morajo biti skladni s tehničnimi specifikacijami iz 38. člena tega pravilnika.

(3) Upravljavec javnega letališča v okviru SMGCS v sodelovanju z izvajalcem ATS oceni potrebo po določitvi standardnih poti za vožnjo zrakoplovov po tleh na aerodromu. Če so standardne poti določene, upravljavec javnega letališča:

1. zagotovi, da so ustrezne in primerne za promet na aerodromu, zasnovo in predvidene operacije aerodroma ter ustrezno opredeljene;
2. izvajalcu AIS zagotovi ustrezne informacije za objavo v AIP.

(4) Če morajo zrakoplovi zaradi delovanja SMGCS na območju premikanja uporabljati radarski odzivnik, se upravljavec javnega letališča uskladi z izvajalcem navigacijskih služb zračnega prometa (ANS) glede:

1. ustreznih operativnih postopkov za radarski odzivnik, ki jih morajo upoštevati operatorji zrakoplovov;
2. zagotavljanja ustreznih informacij izvajalcu AIS za objavo v AIP.

47. člen

(vleka zrakoplovov)

(1) Upravljavec javnega letališča ob uskladitvi z izvajalcem ATS vzpostavi in izvaja postopke za izvajanje vleke zrakoplovov ter določi poti, ki jih je treba zaradi zagotavljanja varnosti uporabljati med vleko zrakoplovov na območjih premikanja. Pri določitvi poti je treba upoštevati značilnosti zrakoplova in njegovo združljivost z značilnostmi aerodroma.

(2) Postopki iz prejšnjega odstavka zajemajo najmanj:

1. komuniciranje glede zahteve za vleko in odobritve vleke;
2. postopke manevriranja med vleko, vključno s smermi obračanja pri vleki zrakoplovov s postajališča za zrakoplov, in omejitve glede na tip zrakoplova;
3. ukrepe za nadzor nad drugim prometom na ploščadi med izvajanjem vleke zrakoplova;
4. usklajevanje z enoto ATS in enoto služb upravljanja ploščadi, če sta različni, ob upoštevanju njunih območij odgovornosti;
5. postopke komunikacije in usklajevanja, ki se med izvajanjem vleke uporabljajo med izvajalcem vleke in enoto ATS oziroma enoto služb upravljanja ploščadi, če sta različni;
6. zahtevo, da imajo vlečeni zrakoplovi med vleko prižgane luči v skladu z določbami točke SERA. [3215 priloge k Izvedbeni uredbi 923/2012/EU](#);
7. primere, v katerih je treba med izvajanjem vleke zagotavljati dodatno vodenje (na primer s pomočjo dodatnega opazovalca na izpostavljenih delih zrakoplova), da se zagotovi varni odmik zrakoplova od ovir;
8. primere, v katerih je potrebna uporaba vozil za zemeljsko vodenje zrakoplovov (angl. follow-me);
9. postopke za varno vleko zrakoplovov v neugodnih vremenskih ali meteoroloških razmerah, vključno z morebitno omejitvijo takih operacij ali zavrnitvijo njihove odobritve.

48. člen

(nočne operacije)

(1) Če se na aerodromu izvajajo operacije v nočnem času, upravljavec javnega letališča ob uskladitvi z izvajalcem ATS vzpostavi in izvaja postopke za izvajanje nočnih operacij ter zagotovi, da so na razpolago sredstva, potrebna za varno izvajanje nočnih operacij.

(2) Sredstva iz prejšnjega odstavka vključujejo vizualne pripomočke in objekte, naprave ali druga sredstva za nočne operacije. Upravljavec javnega letališča zagotovi, da so navedena sredstva ustrezno nameščena, delujoča in vzdrževana ter skladna s tehničnimi specifikacijami iz 38. člena tega pravilnika.

49. člen

(operacije v zimskih razmerah)

(1) Kadar se pričakuje, da bo aerodrom obratoval v razmerah, ko se na območju premikanja lahko nabira sneg, plundra ali led, upravljavec javnega letališča vzpostavi in izvaja načrt za izvajanje operacij v zimskih razmerah. Upravljavec javnega letališča v okviru načrta:

1. uvede postopke za uporabo sredstev za odstranjevanje ledu in slane ali preprečevanje njunega nastanka ali izboljšanje značilnosti trenja na površini vzletno-pristajalne steze;
2. kolikor je razumno in izvedljivo, zagotovi fizično odstranitev snega, plundre ali ledu z vzletno-pristajalne steze in drugih delov območja premikanja, predvidenih za uporabo pri operacijah zrakoplovov.

(2) Upravljavec javnega letališča ob posvetovanju z relevantnimi službami (na primer enota ATS, reševalna in gasilska služba) v okviru načrta opredeli prednostni vrstni red odstranjevanja snega, plundre ali ledu z območij premikanja, kadar odstranjevanje ni mogoče hkrati z vseh delov območij premikanja. Pri tem mora biti zagotovljena prednostna obravnava vzletno-pristajalne steze.

(3) Kemična sredstva za odstranjevanje ali preprečevanje nastanka ledu ali slane na območjih premikanja ali za izboljšanje lastnosti trenja vzletno-pristajalne steze se lahko uporabijo, kadar razmere kažejo, da bi bila njihova uporaba lahko učinkovita, pri čemer je treba zagotoviti, da nanos takih sredstev ne povzroči večje spolzkosti površin. Upravljavec javnega letališča zagotovi, da so uporabljena taka kemična sredstva, ki ne povzročajo škodljivih učinkov na zrakoplove, tlakovane površine na območjih premikanja ali okolje.

(4) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da se v AIP objavijo informacije v zvezi z:

1. razpoložljivostjo opreme za odstranitev snega in
2. vrsto materialov (na primer kemičnih sredstev), ki se uporabljajo za obdelavo površin območja premikanja.

50. člen

(operacije pri zmanjšani vidljivosti)

(1) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da ima aerodrom ustrezno opremo in objekte, ter v sodelovanju z izvajalcem ATS vzpostavi in izvaja postopke za zagotovitev varnih razmer za izvajanje letaliških operacij pri zmanjšani vidljivosti, kadar je predvideno, da se bodo na aerodromu izvajale take operacije.

(2) Postopki iz prejšnjega odstavka vključujejo merila za pripravo, začetek in prenehanje izvajanja teh postopkov. Merila temeljijo na podatkih o vidljivosti vzdolž vzletno-pristajalne steze (RVR) in podatkih o višini baze oblakov ter upoštevajo značilnosti aerodroma, njegovo kompleksnost in gostoto prometa.

(3) V času izvajanja letaliških operacij pri zmanjšani vidljivosti mora biti gibanje oseb in vozil na območjih premikanja omejeno na najmanjši potrebni obseg.

(4) Upravljavec javnega letališča izvajalcu AIS zagotovi informacije za objavo v AIP o postopkih za izvajanje operacij pri zmanjšani vidljivosti ter obvešča izvajalca AIS in izvajalca ATS o vseh spremembah statusa aerodromske opreme in objektov, ki vplivajo na operacije pri zmanjšani vidljivosti. Informacije in obveščanje iz tega odstavka lahko zagotovi tudi drug izvajalec, kadar upravlja tako opremo oziroma objekte.

(5) Postopke za izvajanje operacij pri zmanjšani vidljivosti in njihove spremembe mora predhodno odobriti agencija.

51. člen

(operacije v neugodnih vremenskih razmerah)

(1) Upravljavec javnega letališča ob uskladitvi z izvajalcem ATS in drugimi relevantnimi deležniki vzpostavi in izvaja postopke za izvajanje operacij v neugodnih vremenskih razmerah ter zagotovi, da so na razpolago sredstva, potrebna za varno izvajanje teh operacij.

(2) Postopki iz prejšnjega odstavka morajo biti zasnovani tako, da zmanjšujejo tveganja, ki jih pri izvajanju operacij na aerodromu pomenijo neugodne vremenske razmere (na primer močan veter, močan dež ali nevihte), vključno z možnostjo začasne prekinitve operacij na aerodromu.

52. člen

(nadzor nad pešci)

(1) Upravljavec javnega letališča v sodelovanju s službo oziroma organom na aerodromu, pristojnim za varovanje, vzpostavi in izvaja postopke za omejitev dostopa oseb na območja premikanja in druga operativna območja aerodroma, pri čemer:

1. omeji dostop do teh območij samo na osebe, ki zaradi izvajanja svojih nalog potrebujejo tak dostop;
2. zagotovi, da imajo osebe iz prejšnje točke dovoljenje za dostop do takih območij brez spremstva samo, če so opravile ustrezno usposabljanje in dokazale svojo usposobljenost v skladu z določbami 40. člena tega pravilnika;
3. izvaja nadzor nad gibanjem oseb na ploščadi, vključno s potniki.

(2) Upravljavec javnega letališča v okviru postopkov iz prejšnjega odstavka zagotovi, da potnike, ki se pri vkrčevanju na zrakoplov ali izkrcavanju z zrakoplova peš gibajo po ploščadi, vedno spremlja usposobljeno in kompetentno osebje ter da:

1. potniki ne prehajajo pod krili zrakoplova ali pod odprtinami za gorivo ter v bližini motorjev oziroma propelerjev ali rotorjev zrakoplova;
2. potniki ves čas ostajajo na varni razdalji od drugih vozil, ki izvajajo operacije na ploščadi, električnih kablov, cevi za gorivo in druge opreme;
3. se uporabljajo vnaprej določene poti gibanja potnikov po ploščadi;
4. so potniki zaščiteni pred zrakoplovi, ki izvajajo operacije, vključno z učinki njihovih motorjev, ter dejavnostmi vozil ali drugimi dejavnostmi.

(3) Upravljavec javnega letališča v okviru postopkov iz prvega odstavka tega člena vzpostavi in izvaja postopke za urejen in varen vstop na manevrske površine aerodroma za osebje, katerega naloge vključujejo dostop in izvajanje nalog na manevrskih površinah brez vozila. To osebje:

1. mora imeti pri izvajanju operacij na manevrski površini ustrezno opremo, vključno z odsevnimi oblačili, sredstvi za orientacijo ter sredstvi za dvosmerno komunikacijo z enoto ATS in zadevno enoto upravljavca javnega letališča;
2. pred vstopom na manevrsko površino pridobi dovoljenje enote ATS. Ne glede na tako dovoljenje je za vstop na vzletno-pristajalno stezo ali njeno osnovo ali spremembo odobrene operacije potrebno dodatno izrecno dovoljenje enote ATS;
3. ne vstopa na manevrske površine, ko se izvajajo postopki pri zmanjšani vidljivosti.

(4) Postopki iz prejšnjega odstavka morajo biti usklajeni z izvajalcem ATS in vključujejo najmanj informacije o:

1. osebju, ki se mu lahko dovoli vstop brez vozila na manevrske površine aerodroma, in o tem, za kakšen namen vstopa,
2. vstopnih točkah na manevrske površine,
3. času v dnevu in razmerah minimalne vidljivosti, ob katerih je dovoljen dostop oseb brez vozila na manevrske površine,
4. postopkih za komunikacijo z enoto ATS pred vstopom na manevrske površine in po njem ter za komunikacijo z ustrezno enoto upravljavca javnega letališča,
5. postopkih v primeru odpovedi radijske komunikacije in
6. pravilih prednosti med pešci, vozili in zrakoplovi.

53. člen

(spremljanje in pregledi območja premikanja in povezanih objektov)

(1) Upravljavec javnega letališča spremlja razmere in stanje na območjih premikanja in operativni status povezanih objektov in naprav ter ustreznim izvajalcem ATS in AIS poroča o operativnih zadevah iz 16. člena tega pravilnika, ki so bodisi začasne ali trajne narave.

(2) Spremljanje iz prejšnjega odstavka se izvaja z rednimi pregledi območij premikanja najmanj enkrat dnevno za aerodrome z referenčno kodo 1 ali 2 oziroma najmanj dvakrat dnevno za aerodrome z referenčno kodo 3 ali 4.

(3) Poleg rednih pregledov iz prejšnjega odstavka se pregled vzletno-pristajalne steze izvede tudi vsakič, kadar bi se zaradi meteoroloških razmer lahko bistveno spremenilo stanje površine vzletno-pristajalne steze.

(4) Kadar so pri pregledu območij premikanja ugotovljene posebnosti in okoliščine, ki bi lahko vplivale na zagotavljanje varnosti, je treba zagotoviti, da se po odpravi teh posebnosti in okoliščin izvede ponovni pregled, s katerim se potrdi dejansko stanje.

(5) O izvajanju pregledov se vodi dnevnik, ki ga izpolni oseba, ki izvede pregled. Dnevnik pregledov vsebuje informacije o datumu in času oziroma intervalih pregledov, osebi, ki je izvedla pregled, in o ugotovljenih posebnostih ter drugih opažanjih.

54. člen

(nadzor nad tujimi predmeti in delci – FOD)

(1) Upravljavec javnega letališča vzpostavi in izvaja sistem nadzora nad FOD in od organizacij, ki opravljajo dejavnosti ali izvajajo službe na aerodromu, zahteva, da pri njem sodelujejo.

(2) Upravljavec javnega letališča v okviru sistema nadzora nad FOD:

1. poskrbi za ozaveščenost in sodelovanje osebja, pri čemer zagotovi, da je osebje uspešno končalo ustrezno usposabljanje in dokazalo usposobljenost, v skladu z določbami 40. člena tega pravilnika;
2. vzpostavi in izvaja ukrepe za preprečevanje pojava FOD;
3. določi in izvaja postopke za:
 - a) odkrivanje FOD, vključno s spremljanjem in pregledi območja premikanja ali sosednjih območij v skladu s časovnim načrtom pregledov in vsakič, ko je tak pregled potreben zaradi dejavnosti, meteoroloških pojavov ali dogodkov, zaradi katerih se lahko pojavi FOD;
 - b) takojšnjo odstranitev, zbiranje in odlaganje FOD ter zagotovitev vseh potrebnih in ustreznih sredstev;
 - c) čimprejšnje obveščanje operatorjev zrakoplovov v primeru najdenih delov zrakoplovov.

(3) Upravljavec javnega letališča zbira in analizira podatke in informacije za opredelitev virov FOD in trendov v zvezi z njim ter izvaja korektivne in preventivne ukrepe za izboljšanje učinkovitosti sistema.

55. člen

(načrt aerodroma za nujne primere)

(1) Upravljavec javnega letališča pripravi in izvaja načrt aerodroma za nujne primere, ki:

1. je ustrezen glede na:

- a) organizacijske, tehnične in tehnološke značilnosti aerodroma,
 - b) tip zrakoplovov, ki običajno izvajajo operacije na aerodromu,
 - c) vrsto prometa, ki se izvaja na aerodromu,
 - č) druge dejavnosti, ki se izvajajo na aerodromu;
2. je usklajen z drugimi subjekti, ki delujejo na letališču (na primer izvajalec storitev ATM/ANS, policija, carinski organ, inšpekcijske službe, služba nujne medicinske pomoči);
 3. zagotavlja usklajeno izvajanje vseh aktivnosti, ki se izvajajo v okviru odzivanja v nujnih primerih na aerodromu ali v njegovi okolici;
 4. določa postopke za redno preskušanje ustreznosti načrta in pregled rezultatov, da bi se izboljšala njegova učinkovitost, in
 5. upošteva načela človeških dejavnikov, da se zagotovi optimalen odziv vseh organizacij, ki sodelujejo pri odzivanju v nujnih primerih.

(2) Načrt aerodroma za nujne primere vsebuje najmanj naslednje informacije:

1. vrste nujnih primerov, ki so obravnavane v načrtu,
2. organizacije, službe in institucije, vključene v načrtovanje in izvedbo načrta,
3. podrobnosti o aerodromu in lokalnih načrtih za odzivanje v nujnih primerih,
4. odgovornost in vloga vseh vključenih subjektov, vključno z operativnim centrom aerodroma za odzivanje v nujnih primerih in mobilno poveljniško točko, za vsako vrsto nujnih primerov,
5. način sodelovanja in usklajevanja z nacionalnim organom, pristojnim za zaščito in reševanje,
6. opis postopkov za usklajevanje odziva različnih drugih organizacij na aerodromu ali v njegovi okolici, ki bi lahko dodatno pomagale pri odzivanju v nujnih primerih,
7. informacije o imenih in kontaktnih podatkih služb oziroma oseb, s katerimi je treba vzpostaviti stik v primeru posamezne vrste nujnega primera, in
8. mrežni zemljevid letališča in njegove neposredne okolice.

(3) Kadar je lokacija letališča v bližini vode, močvirnatih območij ali zahtevnega terena, mora načrt aerodroma za nujne primere poleg vsebin iz prejšnjega odstavka vključevati tudi informacije o razpoložljivosti in usklajevanju s specializiranimi reševalnimi službami, opremljenimi in usposobljenimi za delovanje na takih območjih. V ta namen načrt vsebuje:

1. seznam specializiranih služb in način njihove vključitve v aktivnosti odzivanja v nujnih primerih,
2. kontaktne podatke odgovornih oseb teh služb, s katerimi je treba vzpostaviti stik v nujnih primerih,
3. postopke usklajevanja z njimi pri odzivanju v nujnih primerih in
4. informacije glede vključitve teh služb v izvedbo preskušanj iz šestega odstavka tega člena.

(4) Pri pripravi načrta aerodroma za nujne primere je za določitev razpoložljivih možnosti ukrepanja v nujnih primerih treba upoštevati značilnosti območij, nad katerimi se izvajajo priletne in odletne operacije, in sicer na razdalji do 1.000 metrov od praga vzletno-pristajalne steze.

(5) Upravljavec javnega letališča v načrtu aerodroma za nujne primere predvidi delovanje operativnega centra za odzivanje v nujnih primerih ter mobilne poveljniške točke, ki se vzpostavita v primeru letalskih nesreč in incidentov ter izvajata nalogo centralizirane koordinacije odzivanja ob takih dogodkih na aerodromu. Upravljavec javnega letališča zagotovi, da:

1. so operativnemu centru na voljo tehnična, komunikacijska in druga sredstva, potrebna pri izvajanju njegovih nalog;
2. se funkcija operativnega centra izvaja celotni obratovalni čas aerodroma, pri čemer se naloge operativnega centra lahko izvajajo v okviru obstoječe službe na aerodromu;
3. je v nujnih primerih, kadar je to potrebno, na kraju dogodka mogoče vzpostaviti mobilno poveljniško točko kot del funkcije operativnega centra. Mobilna poveljniška točka se vzpostavi glede na potrebe odzivanja pri posameznem dogodku in glede na značilnosti aerodroma ter izvaja lokalno koordinacijo organizacij, ki so udeležene pri odzivanju na dogodek. Mobilna poveljniška točka mora imeti na voljo vsa potrebna sredstva, vključno z neposredno komunikacijsko povezavo z operativnim centrom in vsemi organizacijami, ki sodelujejo v odzivanju na dogodek;
4. je določena oseba, ki v nujnih primerih prevzame vodenje operativnega centra, in oseba, ki prevzame vodenje mobilne poveljniške točke, kadar se ta vzpostavi.

(6) Postopki za redno preskušanje iz 3. točke prvega odstavka tega člena se izvajajo v obliki izvedbe vaj odzivanja v nujnih primerih, na podlagi rezultatov vaj ali po izvedbi dejanskega odzivanja na dogodek pa se odpravijo vse ugotovljene pomanjkljivosti. Vaje se lahko izvedejo na način:

1. celovite vaje odzivanja v nujnih primerih na aerodromu na najmanj vsaki dve leti in vmesnih delnih vaj, da se zagotovi odprava pomanjkljivosti, ugotovljenih ob izvedbi celovite vaje, ali
2. vrste modularnih preskusov, ki se začnejo v prvem letu in zaključijo s celovito vajo odzivanja v nujnih primerih na aerodromu, ki se izvede najmanj vsaka tri leta.

VII. POGLAVJE

SLUŽBE NA AERODROMU

56. člen

(izvajanje služb)

(1) Upravljavec javnega letališča na aerodromu zagotavlja neposredno ali posredno izvajanje nalog obveznih služb, kot jih določa zakon, in sicer:

1. reševalne in gasilske službe,

2. službe za odstranjevanje zrakoplovov v okvari,
3. službe za vzdrževanje in nadzor objektov in naprav,
4. službe za zmanjšanje nevarnosti, ki jih povzročajo prostoživeče živali,
5. službe za upravljanje ploščadi in
6. službe za zemeljsko oskrbo zrakoplovov.

(2) Poleg obveznih služb iz prejšnjega odstavka na javnih letališčih glede na namen letališča in ob upoštevanju letalskih operacij lahko delujejo tudi:

1. izvajalec storitev ATM/ANS v skladu z zahtevami [Izvedbene uredbe 2017/373/EU](#);
2. policija, na letališčih, na katerih se izvaja mednarodni zračni promet ali se na podlagi področnih predpisov vzpostavi mejni prehod ali je v skladu s temi predpisi predvidena prisotnost policije na letališču;
3. carinski organ, na letališčih, na katerih se izvaja mednarodni zračni promet, če je v skladu s carinsko zakonodajo Evropske unije predvideno izvajanje nalog carinskega organa;
4. inšpekcijske službe (na primer zdravstvena, veterinarska, fitopatološka služba), kadar je s predpisi, ki urejajo posamezno vrsto inšpekcijskega nadzora in delovanje inšpekcijskih služb, predvideno izvajanje nalog teh služb;
5. nujna medicinska pomoč na letališčih, na katerih se izvaja mednarodni zračni promet in je zaradi števila potnikov, lokalne dostopnosti zdravstvenih storitev ali na podlagi ocene tveganja za izredne dogodke zagotavljanje službe za nujno medicinsko pomoč primerno.

(3) Službe iz prvega odstavka tega člena in obseg njihovega zagotavljanja ter izvajanje nalog in sodelovanje s subjekti iz prejšnjega odstavka upravljavec javnega letališča opredeli v priročniku aerodroma.

(4) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena lahko upravljavec javnega letališča določi omejena časovna obdobja, ko posamezne službe ni na voljo ali je na voljo v omejenem obsegu. V teh obdobjih se na aerodromu lahko izvajajo le:

- nekomercialne operacije,
- specializirane operacije,
- nujni leti v medicinske ali humanitarne namene,
- leti zrakoplovov s pristankom v sili,
- leti zrakoplovov za potrebe zaščite in reševanja ter pomoči ob naravnih in drugih nesrečah ali
- leti zrakoplovov za potrebe iskanja in reševanja.

(5) Upravljavec javnega letališča objavi informacije o omejenih časovnih obdobjih iz prejšnjega odstavka v AIP.

57. člen

(reševalna in gasilska služba)

(1) Upravljavec javnega letališča na aerodromu zagotavlja izvajanje reševalne in gasilske službe, pri čemer zagotovi, da:

1. so na aerodromu zagotovljeni primerni objekti in oprema za izvajanje reševanja in gašenja;
2. so pravočasno na voljo ustrezna oprema, sredstva za gašenje in zadostno osebje;
3. je osebje za reševanje in gašenje primerno usposobljeno, opremljeno in ustrezno pripravljeno za delovanje v okolju aerodroma;
4. vse osebje reševalne in gasilske službe, od katerih se lahko zahteva, da posredujejo v letalskih nujnih primerih, redno dokazuje zdravstveno sposobnost za zadovoljivo izvajanje svojih nalog ob upoštevanju vrste dejavnosti in
5. reševalna in gasilska služba dosega predpisani odzivni čas za prihod na kraj nesreče, ki ni daljši od treh minut.

(2) Izpolnjevanje zahtev iz prejšnjega odstavka upravljavec javnega letališča zagotavlja v skladu s predpisom, ki podrobneje ureja reševalno in gasilsko službo na javnem letališču.

(3) Usposabljanje osebja reševalne in gasilske službe se izvaja v skladu s predpisom, ki ureja licenciranje letališkega strokovnega osebja, ter v skladu s 40. členom tega pravilnika.

(4) Za začasno znižanje ravni zaščite, ki jo na aerodromu zagotavljata reševalna in gasilska služba zaradi nepredvidenih okoliščin, se ne zahteva predhodna odobritev agencije.

(5) Informacije v zvezi z ravno zaščito, ki jo zagotavlja reševalna in gasilska služba, se objavijo v AIP.

58. člen

(služba za odstranjevanje zrakoplovov v okvari)

(1) Upravljavec javnega letališča pripravi načrt za odstranitev nedelujočega zrakoplova na območju premikanja ali ob njem in imenuje koordinatorskega aerodroma za izvedbo načrta. Načrt temelji na vrsti zrakoplovov, v zvezi s katerimi se običajno pričakujejo operacije na aerodromu.

(2) Načrt odstranitve nedelujočega zrakoplova vključuje:

1. kontaktne podatke (telefonska številka, elektronski naslov) koordinatorskega aerodroma za operacije za odstranitev nedelujočega zrakoplova na območju premikanja ali ob njem;
2. odgovornosti, ukrepe in načine komuniciranja za vsako vključeno organizacijo, in sicer upravljalca javnega letališča, operatorja zrakoplova ali njegovega predstavnika ter izvajalca služb zračnega prometa. Določijo se najmanj naloge v zvezi z odstranitvijo nedelujočega zrakoplova ali njegovega dela, obveščanjem pristojnih organov o dogodku ter z ohranitvijo zrakoplova, pošte, tovora in dokumentacije;
3. seznam opreme in seznam osebja na aerodromu ali v njegovi bližini, ki je na voljo v ta namen, vključno z lokacijo in tipom opreme in predvidenim časom, potrebnim za dostavo opreme na aerodrom, kadar je ta na drugi lokaciji;

4. vse dogovore za hiter prejem opreme za odstranjevanje zrakoplovov, ki je na voljo na drugih letališčih, kadar se oprema zagotovi na ta način.

(3) Podatki iz 1. točke prejšnjega odstavka morajo biti na zahtevo na voljo operatorjem zrakoplovov.

(4) Informacije o zmogljivosti za odstranitev nedelujočega zrakoplova na območju premikanja ali ob njem se objavijo v AIP. Zmogljivost se lahko izrazi z največjim tipom zrakoplova, za katerega je aerodrom opremljen, da ga lahko odstrani.

59. člen

(služba za vzdrževanje in nadzor objektov in naprav)

(1) Upravljavec javnega letališča na aerodromu zagotavlja izvajanje službe za vzdrževanje in nadzor objektov in naprav, pomembnih za zagotavljanje varnega izvajanja operacij na aerodromu.

(2) Služba za vzdrževanje in nadzor objektov in naprav izvaja vzdrževanje v skladu z VIII. poglavjem tega pravilnika ter druge naloge glede na organizacijske značilnosti upravljavca javnega letališča. Te naloge se lahko nanašajo na zagotavljanje skladnosti naprav, opreme in objektov aerodroma s tehničnimi specifikacijami ter na izpolnjevanje zahtev iz tega pravilnika glede:

1. zagotavljanja varnosti del na aerodromu,
2. označevanja in osvetlitve vozil,
3. izvajanja nalog, povezanih z odstranjevanjem kontaminantov na območjih premikanja na aerodromu,
4. spremljanja okolice aerodroma ter spremljanja in pregledov območij premikanja in povezanih objektov,
5. delovanja sistema SMGCS ter
6. nadzora nad FOD.

60. člen

(služba za zmanjševanje nevarnosti, ki jih povzročajo prostoživeče živali)

(1) Upravljavec javnega letališča vzpostavi in izvaja sistem upravljanja tveganj, ki jih na aerodromu povzročajo prostoživeče živali, v okviru katerega:

1. stalno ocenjuje nevarnost trkov s prostoživečimi živalmi na aerodromu in v njegovi okolici;
2. vzpostavi sredstva in postopke ter izvaja aktivnosti za zmanjšanje nevarnosti trkov zrakoplovov s prostoživečimi živalmi na aerodromu in
3. obvesti agencijo, če ocena nevarnosti trkov s prostoživečimi živalmi pokaže, da v okolici aerodroma obstajajo razmere, ki bi lahko pomenile nevarnost trka s prostoživečimi živalmi.

(2) Sistem upravljanja tveganj iz prejšnjega odstavka obravnava območje 13 kilometrov od referenčne točke aerodroma in mora vključevati najmanj:

1. določitev osebja na aerodromu, ki:

- a) je odgovorno za razvoj in izvajanje sistema upravljanja tveganj;
 - b) je odgovorno za spremljanje vsakodnevnih aktivnosti nadzora nad prostoživečimi živalmi, analizira zbrane podatke in izvaja ocene tveganj za nadaljnje prilagoditve sistema upravljanja tveganj;
 - c) je usposobljeno in kvalificirano za zaznavanje in evidentiranje prisotnosti ptic oziroma drugih prostoživečih živali, ocenjuje stopnjo tveganja ter odvrča nevarne ptice in druge prostoživeče živali;
2. postopek za zbiranje in evidentiranje podatkov o trkih ter prisotnosti živih ptic in drugih prostoživečih živali ter poročanje agenciji o tovrstnih dogodkih;
3. postopek za analizo podatkov in oceno tveganja zaradi ptic in drugih prostoživečih živali z namenom razvoja omilitvenih, proaktivnih in odzivnih ukrepov, vključno z metodologijo ocenjevanja tveganj;
4. postopek za odstranjevanje nevarnih ptic in drugih prostoživečih živali;
5. postopek sodelovanja z drugimi pristojnimi organi in lokalnimi skupnostmi, da se zagotovi obveščenost letališča o razvojnih aktivnostih, ki bi lahko povzročile dodatno tveganje zaradi ptic (na primer žetev pridelkov, setev, oranje, vzpostavitev kopenskih ali vodnih površin, lov).

(3) Ocenjevanje nevarnosti iz 1. točke prvega odstavka se izvaja:

- 1. na podlagi podatkov o preteklih trkih s prostoživečimi živalmi po posameznih vrstah živali in podatkov o prisotnosti posameznih vrst prostoživečih živali, števila osebkov in drugih značilnosti, ki jih upravljavec javnega letališča zbira sam in pridobiva od letalskih prevoznikov, osebja letališča in drugih virov,
- 2. z upoštevanjem števila trkov za vsako posamezno vrsto in stopnje poškodb, ki nastanejo kot posledica teh trkov, in
- 3. z osredotočanjem ukrepov na tiste vrste, za katere je ugotovljena največja prisotnost in pomenijo največje tveganje.

(4) Upravljavec javnega letališča spremlja stanje in izvaja dejavnosti za odpravo ali preprečevanje nastajanja smeti, odlagališč odpadkov ali vira, ki bi privabil živali na letališče ali v njegovo okolico, razen če ustrezna ocena pokaže, da je malo verjetno, da bi to povzročilo težavo. Če ni mogoče odstraniti obstoječih virov, ki privabljajo živali, upravljavec javnega letališča zagotovi, da se ocenijo in čim bolj zmanjšajo vsa tveganja za zrakoplove.

(5) Upravljavec javnega letališča poroča o uporabi strelnega orožja osebja službe za zmanjševanje nevarnosti, ki jih povzročajo prostoživeče živali, v skladu z določbami 167. člena zakona.

61. člen

(služba za upravljanje ploščadi)

(1) Upravljavec javnega letališča vzpostavi postopke in zagotavlja izvajanje službe za upravljanje ploščadi z namenom:

1. upravljanja premikov zrakoplovov po ploščadi s ciljem preprečevanja trčenj med zrakoplovi ter med zrakoplovi in ovirami,
2. upravljanja vstopa oziroma izstopa zrakoplovov na letališko ploščad oziroma z nje ter usklajevanja z letališko kontrolo zračnega prometa,
3. zagotovitve varnega in učinkovitega gibanja drugih vozil in sredstev na letališki ploščadi ter
4. upravljanja naslednjih dejavnosti:
 - a) določitev postajališč za zrakoplove,
 - b) vodenje zrakoplovov po letališki ploščadi,
 - c) parkiranje zrakoplovov in odhod s postajališča za zrakoplove,
 - č) vleka zrakoplovov,
 - d) oskrba zrakoplovov z gorivom in
 - e) izvajanje previdnostnih ukrepov v zvezi s pišem reaktivnega motorja in preskusov motorjev.

(2) Služba za upravljanje ploščadi se izvaja v skladu z operativnimi postopki iz priročnika aerodroma in v obsegu, ki ustreza operativnim značilnostim aerodroma in gostoti prometa. Način izvajanja službe za upravljanje ploščadi se opredeli v uradnem dogovoru med upravljavcem javnega letališča in izvajalcem ATS.

(3) Službo za upravljanje ploščadi oziroma posamezne naloge in funkcije te službe lahko izvaja upravljavec javnega letališča ali izvajalec ATS ali pa se posamezne naloge izvajajo v kombinaciji v okviru obeh organizacij v skladu z dogovorom iz prejšnjega odstavka, pri čemer mora biti tako izvajanje medsebojno usklajeno in opredeljeno v priročniku aerodroma.

(4) Upravljavec javnega letališča v sodelovanju z izvajalcem ATS in glede na operativne značilnosti aerodroma opredeli meje ploščadi in zagotovi njihovo objavo v AIP.

(5) Kadar službe za upravljanje ploščadi ne izvaja letališka kontrola zračnega prometa, upravljavec javnega letališča zagotovi, da se prihod zrakoplova na ploščad in odhod zrakoplova s ploščadi uskladi z izvajalcem službe zračnega prometa, vključno z določitvijo točk primopredaje zrakoplovov med enoto ATS in službo za upravljanje ploščadi ter določitvijo sredstev za komunikacijo na letališki ploščadi. Upravljavec javnega letališča zagotovi, da se te informacije objavijo v AIP.

(6) Upravljanje gibanja zrakoplovov po ploščadi mora biti zagotovljeno tako, da:

1. se zrakoplovu zagotovijo navodila o poti, po kateri mora peljati po ploščadi,
2. so na voljo ustrezni vizualni pripomočki, da letalske posadke lahko prepoznajo dodeljeno pot,
3. na predvideni poti ni ovir, v katere bi lahko trčil zrakoplov.

(7) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da je zrakoplovu dodeljeno ustrezno postajališče za zrakoplov ter da se informacije o dodeljenem postajališču prenesejo osebam, odgovornim za manevriranje oziroma vodenje zrakoplova, in ustrezni enoti ATS. Pri dodelitvi postajališča za zrakoplov se upoštevajo najmanj:

1. tip zrakoplova in njegove značilnosti,
2. pripomočki za parkiranje,
3. objekti in naprave, ki se uporabljajo na postajališču za zrakoplove,
4. bližina infrastrukture,
5. drugi parkirani zrakoplovi na sosednjih postajališčih za zrakoplove in
6. medsebojna odvisnost postajališč za zrakoplove.

(8) Postopki za parkiranje zrakoplovov morajo zagotavljati, da:

1. se območje, določeno za parkiranje zrakoplovov na ploščadi, spremlja zaradi ohranjanja varnostnih razdalj med manevrom parkiranja;
2. se zagotovi vodenje, ki omogoča varno parkiranje zrakoplova;
3. sistemi za samodejno vodenje parkiranja, če so nameščeni, delujejo pravilno;
4. se pri ročnem usmerjanju zrakoplovov na postajališče za zrakoplov uporabljajo signali za usmerjanje v skladu z dodatkom 1 k [prilogi k Izvedbeni uredbi 923/2012/EU](#);
5. so osebe, odgovorne za vožnjo zrakoplova po tleh, opozorjene, naj ustavijo zrakoplov, kadar varnostne razdalje niso upoštevane;
6. je osebam, razen tistim, ki morajo pomagati pri postopku parkiranja zrakoplova, prepovedano približevanju zrakoplovu, ko so na zrakoplovu prižgane opozorilne bliskavice in motorji;
7. na postajališču za zrakoplove ni FOD, ki bi lahko vplival na varnost.

(9) Postopki za odhod zrakoplova s postajališča morajo zagotavljati, da:

1. so oprema za zemeljsko oskrbo in vozila, razen potisnih vozil, če so potrebna za premik zrakoplova, pred odhodom zrakoplova odstranjena s postajališča za zrakoplove oziroma parkirana na predvidenih parkirnih območjih;
2. so od zrakoplova umaknjeni mostovi za vkrcanje potnikov, če se taka oprema uporablja na postajališču za zrakoplove;
3. na določeni poti za odhod zrakoplova s postajališča ni FOD;
4. je promet z vozili na postajališču in v njegovi bližini ustavljen, razen premikov potisnih vozil, če so potrebna za premik zrakoplova;
5. je osebam, razen tistim, ki morajo pomagati pri odhodu zrakoplova s postajališča za zrakoplove, prepovedano približevanje zrakoplovu, ko so na zrakoplovu prižgane opozorilne bliskavice in motorji.

(10) Postopki za varno oskrbo zrakoplova z gorivom morajo zagotavljati, da:

1. je na območju oskrbe z gorivom prepovedana uporaba odprtega ognja in uporaba električnega ali podobnega orodja, ki lahko povzroči iskrenje ali obloke;
2. je med oskrbo z gorivom prepovedan zagon zemeljskih enot za napajanje z električno energijo;

3. je vozilom, ki izvajajo oskrbo z gorivom, na voljo neovirana pot za hitri umik od zrakoplova v nujnih primerih;
4. je povezava zrakoplova in virov oskrbe z gorivom pravilno nameščena ter se ustrezno uporabljajo postopki za ozemljitev;
5. se v primeru razlitja goriva zagotovi takojšnje obveščanje nadzornika oskrbe z gorivom in so določena podrobna navodila, kako ravnati v primeru razlitja goriva;
6. so v primeru oskrbe z gorivom, ko so v zrakoplovu potniki ali se ti vkrcavajo ali izkrcavajo, vsa sredstva in vozila, ki sodelujejo pri oskrbi zrakoplova, postavljena tako, da je v nujnih primerih:
 - a) omogočena uporaba ustreznega števila zasilnih izhodov zrakoplova za evakuacijo in
 - b) so proste evakuacijske poti za vsak zasilni izhod, da se omogoči hitra evakuacija potnikov;
7. je na postajališču za zrakoplov zagotovljena takojšnja razpoložljivost ustrezne vrste gasilnih aparatov za najmanj začetno posredovanje v primeru vžiga goriva in da je osebje usposobljeno za njihovo uporabo;
8. se operacije oskrbe z gorivom ustavijo, če so na aerodromu ali v njegovi bližini nevihte z bliskanjem in udari strel.

(11) Upravljavec javnega letališča predvidi in izvaja naslednje ukrepe v zvezi s pišem motorjev zrakoplovov:

1. seznanitev uporabnikov ploščadi glede nevarnosti, ki jih pomeni piš reaktivnega motorja in propelerskega zračnega toka;
2. ustrezno zavarovanje vozil in opreme ter določitev območij parkiranja, kjer je učinek piša reaktivnega motorja ali propelerskega zračnega toka čim manjši;
3. upoštevanje tovrstnih tveganj pri projektiranju ali spreminjanju načrtov letališke ploščadi;
4. opredelitev mest na ploščadi, občutljivih za piš reaktivnega motorja, ter objava zahteve, naj piloti uporabljajo minimalni potisk, ali izvedba ukrepov za zmanjšanje učinka piša reaktivnega motorja.

(12) V postopkih za preizkus motorjev zrakoplovov upravljavec javnega letališča:

1. določi osebo oziroma službo, pooblaščen za odobritev preizkusov motorjev zrakoplovov,
2. določi območja, na katerih se izvajajo preizkusi motorjev zrakoplovov, in
3. sprejme varnostne ukrepe za zmanjšanje tveganj pri izvajanju preizkusov motorjev.

(13) Upravljavec javnega letališča vzpostavi postopke za varno upravljanje prometnih tokov vozil in sredstev na letališki ploščadi, in sicer z:

1. določitvijo internih pravil vožnje na letališki ploščadi,
2. določitvijo voznih poti za ta vozila,
3. zagotavljanjem tehnične brezhibnosti vozil, naprav in sredstev ter
4. rednim nadzorom.

(14) Upravljavec javnega letališča za osebe, ki se giblje oziroma dela na letališki ploščadi, določi obvezno uporabo odsevnih oblačil.

(15) Upravljavec javnega letališča v okviru načrta aerodroma za nujne primere iz 55. člena tega pravilnika vzpostavi postopke ter zagotovi sredstva in naprave za opozarjanje ustreznih služb aerodroma v primeru nesreče, incidenta ali drugih nujnih primerih na letališki ploščadi. Postopek vključuje najmanj kontaktne podatke in način opozarjanja služb za ukrepanje v nujnih primerih ter informacije, ki jih je treba tem službam zagotoviti za njihovo ukrepanje (na primer lokacija in vrsta nesreče ali incidenta, škoda in poškodbe oseb, podatki o morebitnem nevarnem blagu).

(16) Upravljavec javnega letališča zagotovi pravočasno pošiljanje informacij o omejitvah na letališki ploščadi vsem subjektom, ki na njej opravljajo svoje naloge. Te informacije vključujejo:

1. vrsto omejitve in trajanje omejitve, če je znano;
2. blažilne ukrepe, ki bodo uporabljeni;
3. vpliv omejitve na izvajanje operacij na letališki ploščadi;
4. razpoložljivost postajališč za zrakoplove in omejitve v zvezi z njimi;
5. razpoložljivost fiksnih naprav na postajališčih za zrakoplove;
6. posebne postopke za parkiranje;
7. začasne spremembe poti za vožnjo;
8. informacije o delih, ki potekajo na ploščadi;
9. vse druge informacije, ki so operativnega pomena za uporabnike ploščadi.

62. člen

(služba za zemeljsko oskrbo zrakoplovov)

Upravljavec javnega letališča na aerodromu zagotavlja izvajanje službe za zemeljsko oskrbo zrakoplovov, ki vključuje naslednje dejavnosti:

1. oskrbo potnikov, tudi potnikov z zmanjšano mobilnostjo, vključno z varnostnimi vidiki sprejema potnikov in prtljage na aerodromu, varnostjo potnikov med vkrcavanjem in izkrcavanjem z uporabo opreme za zemeljsko podporo ter med tranzitom ali prestopom ter prevozom potnikov na tleh med terminalom aerodroma in zrakoplovom;
2. sprejem in odpremo prtljage, vključno z identifikacijo, razvrščanjem, zlaganjem, prenosom, prihodom in prevzemom prtljage;
3. naslednje dejavnosti oskrbovanja zrakoplovov:
 - a) upravljanje opreme za zemeljsko podporo, ki se uporablja za storitve zemeljske oskrbe, vključno z natovarjanjem in raztovarjanjem hrane in pijače ter premikanjem te opreme na ploščadi in okoli zrakoplova;
 - b) oskrbo zrakoplovov z gorivom;

- c) oskrbo toaletnih prostorov na zrakoplovu;
- č) oskrbo s pitno vodo;
- d) čiščenje zunanosti zrakoplovov;
- e) razledenitev in preprečevanje zaledenitve zrakoplovov;

4. naslednje dejavnosti obrata zrakoplova:

- a) dejavnosti ob prihodu zrakoplova, vključno z zavarovanjem zrakoplova na tleh;
- b) natovarjanje in raztovarjanje prtljage, tovora, pošte, hrane in pijače ter nadzor nad natovarjanjem;
- c) dejavnosti ob odhodu zrakoplova;
- č) vleko in potiskanje zrakoplovov;

5. dejavnosti sprejema in odpreme tovora in pošte na aerodromu.

VIII. POGLAVJE

VZDRŽEVANJE AERODROMA

63. člen

(vzdrževanje)

(1) Upravljavec javnega letališča vzpostavi in izvaja program vzdrževanja, ki po potrebi vključuje preventivno vzdrževanje za ohranjanje objektov, sistemov in opreme aerodroma, potrebnih za operacije aerodroma v stanju, ki ne ovira varnosti, rednosti ali učinkovitosti zračnega prometa. Pri načrtovanju in izvajanju programa vzdrževanja se upoštevajo načela človeških dejavnikov.

(2) V program vzdrževanja so vključeni najmanj:

- 1. površine območij premikanja in druge operativne površine na aerodromu;
- 2. vizualni pripomočki in drugi električni sistemi;
- 3. komunikacijski in opozorilni sistemi;
- 4. obodna ograja aerodroma in naprave za nadzor nad dostopom;
- 5. oprema in vozila, nujna za varno izvajanje operacij na aerodromu;
- 6. sistemi za odvodnjavanje;
- 7. elektroenergetski sistemi;
- 8. objekti, pomembni za varnost operacij na aerodromu.

(3) Program vzdrževanja:

1. določa objekte, naprave, sisteme, instalacije in drugo opremo aerodroma, za katere se izvaja program vzdrževanja;
2. vsebuje naslednje informacije, potrebne za pravočasno in ustrezno izvajanje programa vzdrževanja, za vsak predmet vzdrževanja iz prejšnje točke:
 - a) vrsta vzdrževanja (na primer redni pregled, izredni pregled, preventivno vzdrževanje, periodično vzdrževanje) in način vzdrževanja oziroma pregleda (na primer vizualni pregled, čiščenje delov, nastavitve, zamenjava delov),
 - b) pogostost pregledov,
 - c) sredstva in orodja, potrebna za izvedbo vzdrževanja,
 - č) potreba po preventivnem vzdrževanju ali periodičnem vzdrževanju v skladu z navodili proizvajalca posameznega predmeta vzdrževanja.

(4) Za vsak predmet vzdrževanja se hrani dokumentacija o izvedenem vzdrževanju, ki vsebuje najmanj:

1. vrsto izvedenega vzdrževanja,
2. elemente, ki so bili preverjeni oziroma opravljeni,
3. datum vzdrževanja,
4. ime osebe, ki je izvedla vzdrževanje.

(5) V okviru programa vzdrževanja mora biti vzpostavljen mehanizem, ki omogoča, da se vsaka zaznana nepravilnost, poškodba ali okvara v zvezi s stanjem ali delovanjem vozil, objektov, opreme in sistemov aerodroma sporoči službi, pristojni za vzdrževanje.

(6) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da so za učinkovito izvajanje programa vzdrževanja na voljo ustrezna in primerna sredstva.

64. člen

(vzdrževanje vozil)

(1) V okviru programa vzdrževanja iz prejšnjega člena se vzpostavijo in izvajajo programi vzdrževanja, vključno s preventivnim vzdrževanjem, za:

1. vozila reševalne in gasilske službe, da se zagotovi učinkovitost vozil in njihove opreme ter skladnost z določenim odzivnim časom med celotno življenjsko dobo vozila;
2. druga vozila in sredstva, ki delujejo na območju premikanja ali drugih operativnih območjih aerodroma.

(2) Programi vzdrževanja za vozila se oblikujejo za vsako vozilo posebej ter glede na namen in funkcijo posameznega vozila, pri čemer se upoštevajo:

1. predpisane zahteve za vozila ter njihove dele in opremo (na primer certificiranje tlačnih posod, cevi, potrdila o tehnični brezhibnosti);

2. navodila in priporočila proizvajalca za vozilo in vgrajeno opremo;
3. lokalne okoljske razmere (na primer uporaba opreme v vročini, zimskih razmerah);
4. potreba po zagotavljanju delovanja opreme, nameščene na vozilu (na primer naprave za komunikacijo, odzivniki in podobni sistemi);
5. rezultati rednih preizkusov zmogljivosti, če se za posamezno vozilo zahtevajo specifične zmogljivosti.

(3) Za vozila, ki se uporabljajo pri varnostno kritičnih operacijah na aerodromu, se v okviru programa preventivnega vzdrževanja določi izvajanje dnevnega pregleda, ki ga lahko izvede uporabnik posameznega vozila pred začetkom dnevne uporabe vozila in vključuje osnovno preverjanje naslednjih elementov:

1. indikacije za opozorila ali okvare,
2. delovanje krmilnega mehanizma, zavornega sistema in luči,
3. delovanje naprav za komunikacijo in podobnih naprav, če so te vgrajene v vozilu,
4. stanje pnevmatik, zunanjih ogledal, brisalcev,
5. preverjanje predmetov, ki so pritrjeni na vozilo,
6. zunanje poškodbe vozila in puščanje tekočin.

(4) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da vse druge organizacije, ki opravljajo dejavnosti ali izvajajo službe na aerodromu, vzdržujejo svoja vozila, ki delujejo na območju premikanja ali drugih operativnih območjih, v skladu z zahtevami iz tega člena in vodijo ustrezno dokumentacijo o vzdrževanju.

(5) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da se za operacije na aerodromu uporabljajo samo tehnično brezhibna vozila ter da so nedelujoča vozila izločena iz uporabe in je preprečena njihova nenamerna uporaba.

65. člen

(vzdrževanje tlakovanih površin, drugih talnih površin in odvodnjavanja)

(1) Upravljavec javnega letališča pregleduje površine na vseh območjih premikanja, vključno s tlakovanimi površinami (vzletno-pristajalna steza, vozne steze in ploščadi), bližnjimi območji in sistemom odvodnjavanja, ter redno ocenjuje njihovo stanje v okviru programa preventivnih pregledov in vzdrževanja.

(2) Upravljavec javnega letališča v okviru programa vzdrževanja:

1. vzdržuje površine na vseh območjih premikanja, da bi preprečil pojav FOD in odstranil ves FOD, ki bi lahko povzročil poškodbo na zrakoplovih ali poslabšal delovanje sistemov na zrakoplovu;
2. vzdržuje površino vzletno-pristajalne steze, vozni stez in ploščadi, da bi preprečil nastanek škodljivih nepravilnosti;
3. vzdržuje vzletno-pristajalno stezo v takem stanju, da so izpolnjene najmanj minimalne zahteve glede trenja na površini iz Priloge 2, ki je sestavni del tega pravilnika;

4. redno pregleduje in dokumentira trenje na površini vzletno-pristajalne steze za namene vzdrževanja. Pogostost navedenih pregledov zadostuje za določitev trenda v zvezi s trenjem na površini vzletno-pristajalne steze, vendar ne sme biti manjša kot enkrat letno;
5. sprejme korektivne ukrepe vzdrževanja za preprečitev, da bi se trenje na površini celotne vzletno-pristajalne steze ali njenem delu, kadar je ta nekontaminirana, tako poslabšalo, da ne bi bile izpolnjene minimalne zahteve;
6. vzdržuje druge servisne ceste in dostope do objektov in naprav na aerodromu z namenom zagotovitve neoviranega dostopa do navigacijskih pripomočkov in naprav.

(3) Pregled vzletno-pristajalne steze iz 4. točke prejšnjega odstavka vključuje tudi vizualni pregled površine med padavinami, da bi se ugotovilo morebitno slabše odvodnjavanje. Na podlagi ugotovitev se po potrebi sprejmejo ukrepi za odpravo takih nepravilnosti.

66. člen

(preplastitev površine vzletno-pristajalne steze)

(1) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da je pri izvedbi preplastitve površine vzletno-pristajalne steze nova plast izvedena tako, da so izpolnjene zahteve glede trenja na površini iz Priloge 2 tega pravilnika.

(2) Kadar se pri izvajanju preplastitve površine vzletno-pristajalne steze ta začasno vrne v uporabo pred zaključkom vgradnje nove plasti na celotni površini vzletno-pristajalne steze, morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji:

1. začasni prehod na mestu med novo in staro plastjo površine vzletno-pristajalne mora biti izveden tako, da vzdolžni naklon začasnega prehoda, merjen glede na obstoječo površino vzletno-pristajalne steze, znaša:
 - a) od 0,5 do 1,0 odstotka, kadar je nova plast debeline do pet centimetrov,
 - b) največ 0,5 odstotka, kadar je nova plast debeline več kot 5 centimetrov;
2. novo plast je treba vgrajevati od enega do drugega konca vzletno-pristajalne steze tako, da se večina operacij zrakoplovov glede na uporabo steze izvaja navzdol po začasnem prehodu iz prejšnje točke;
3. v vsaki delovni fazi preplastitve je treba novo plast vgraditi po celotni širini vzletno-pristajalne steze;
4. pred vrnitvijo vzletno-pristajalne steze v začasno uporabo med posameznimi fazami vgradnje nove plasti mora biti označena sredinska črta vzletno-pristajalne steze v skladu s tehničnimi specifikacijami iz 38. člena tega pravilnika. Poleg tega se na mestu vsakega začasnega praga označi prečna črta širine 3,6 metra.

67. člen

(označevanje neoperativnih površin na območjih premikanja)

(1) Upravljavec javnega letališča zagotovi, da so vse površine na območjih premikanja, ki so neoperativne oziroma v celoti izvzete iz uporabe, označene v skladu s tehničnimi specifikacijami iz 38. člena tega pravilnika, in sicer:

1. na vzletno-pristajalni stezi in vozni stezah ali njihovih delih, ki so stalno ali začasno izvzeti iz uporabe, morajo biti nameščeni ustrezni vizualni pripomočki (oznake, znaki, osvetlitev), ki označujejo zaporo navedenih površin;
2. na katerem koli delu vozne steze, ploščadi ali drugega operativnega območja, ki je zaradi izvajanja vzdrževanja začasno neprimeren za gibanje zrakoplovov, vendar je še vedno mogoče, da zrakoplov to območje varno obide, morajo biti nameščene ustrezne oznake, če se območje uporablja v nočnem času, pa tudi luči.

(2) Ne glede na 1. točko prejšnjega odstavka namestitve oznak za zaporo vzletno-pristajalne steze, vozni stez ali njihovih delov ni potrebna, če gre za kratkotrajno začasno zaporo in izvajalec ATS zagotavlja ustrezno opozarjanje glede neuporabe teh površin.

(3) Na zaprti vzletno-pristajalni stezi ali vozni stezah ali njihovih delih se ne sme uporabljati osvetlitev (na primer luči za označevanje sredinske črte ali robov vzletno-pristajalne steze oziroma vozni stez), razen če je to potrebno zaradi vzdrževanja.

68. člen

(delovanje vizualnih pripomočkov in sistemov)

(1) Upravljavec javnega letališča vzpostavi in izvaja postopke za zagotovitev pravilnega in nemotenega delovanja vizualnih pripomočkov ter električnih sistemov na aerodromu.

(2) Postopki iz prejšnjega odstavka vključujejo redno spremljanje delovanja sistema osvetlitve območij premikanja in obveščanje izvajalca ATS, kadar zaradi nedelovanja osvetlitve ni več mogoče zagotavljati varnih operacij na aerodromu.

(3) Če se na aerodromu uporabljajo napredni sistemi vizualnih pripomočkov (na primer osvetlitve), upravljavec javnega letališča vzpostavi postopke za njihovo uporabo.

(4) Upravljavec javnega letališča z izvajalcem ATS uskladi postopke za primer nedelovanja ali nepravilnega delovanja luči za obvezno zaustavitev (angl. stop bars). Ti postopki morajo zajemati primere, ko luči za obvezno zaustavitev zaradi tehnične okvare ni mogoče izklopiti, pri čemer ukrepi v teh primerih ne smejo ogroziti načela prepovedi prečkanja pri prižganih lučeh za obvezno zaustavitev.

(5) Upravljavec javnega letališča vzpostavi postopke za namestitve in odstranitve začasnih oznak, luči in znakov.

69. člen

(vzdrževanje vizualnih pripomočkov in električnih sistemov)

(1) Upravljavec javnega letališča vzpostavi in izvaja program preventivnih in korektivnih ukrepov vzdrževanja, da zagotovi delovanje električnih in telekomunikacijskih sistemov ter razpoložljivost oskrbe z električno energijo za vse potrebne objekte, naprave in pripomočke na aerodromu tako, da se zagotovi varno, redno in učinkovito izvajanje zračnega prometa.

(2) Upravljavec javnega letališča vzpostavi in izvaja program preventivnih in korektivnih ukrepov vzdrževanja, da zagotovi delovanje posameznih luči in zanesljivost sistemov razsvetljave aerodroma, s čimer zagotovi neprekinjeno vodenje in kontrolo zrakoplovov in vozil, in sicer tako:

1. za vzletno-pristajalno stezo za natančni prilet kategorije II ali III je sistem preventivnih ukrepov vzdrževanja namenjen zagotovitvi, da so vse priletne luči in luči na vzletno-pristajalni stezi delujoče med celotnim trajanjem operacij kategorije II ali III ter da je vselej delujočih najmanj:

a) 95 odstotkov luči v vsakem od naslednjih elementov:

- sistemu razsvetljave za natančni prilet kategorije II in III, oddaljenem manj kot 450 metrov,
- razsvetljavi sredinske črte vzletno-pristajalne steze,
- razsvetljavi praga vzletno-pristajalne steze,
- robni razsvetljavi vzletno-pristajalne steze;

b) 90 odstotkov luči cone dotika;

c) 85 odstotkov luči v sistemu razsvetljave prileta na območju, oddaljenem več kot 450 metrov;

č) 75 odstotkov luči za razsvetljavo konca vzletno-pristajalne steze;

2. luči, ki so lahko nedelujoče v skladu s prejšnjo točko, ne spreminjajo osnovnega vzorca sistema razsvetljave;

3. nedelujoča luč ne sme biti poleg druge nedelujoče luči, razen v pasu razsvetljave ali svetlobni prečki, v katerih sta lahko nedelujoči sosednji luči;

4. za luči za obvezno zaustavitev, ki je zagotovljena na mestu čakanja pred vzletno-pristajalno stezo in se uporablja z vzletno-pristajalno stezo, predvideno za operacije pri vidljivosti vzdolž vzletno-pristajalne steze (RVR), manjši od 550 metrov, je sistem preventivnih ukrepov vzdrževanja namenjen zagotovitvi naslednjega:

a) nedelujoči sta lahko največ dve luči;

b) sosednji luči ne smeta biti nedelujoči, razen če je razdalja med lučmi bistveno manjša od zahtevane;

5. za vozno stezo, predvideno za uporabo pri vidljivosti vzdolž vzletno-pristajalne steze (RVR), manjši od 550 metrov, je sistem preventivnega vzdrževanja namenjen zagotovitvi, da nista nedelujoči dve sosednji luči sredinske črte vozne steze;

6. za vzletno-pristajalno stezo za natančni prilet kategorije I je sistem preventivnega vzdrževanja namenjen zagotovitvi, da so vse priletne luči in luči na vzletno-pristajalni stezi delujoče med celotnim trajanjem operacij kategorije I ter:

a) je vselej najmanj 85 odstotkov luči delujočih v vsakem od naslednjega:

- sistemu razsvetljave za natančni prilet kategorije I,
- razsvetljavi praga vzletno-pristajalne steze,
- robni razsvetljavi vzletno-pristajalne steze,

– razsvetljavi konca vzletno-pristajalne steze;

b) nedelujoča luč nikoli ni poleg druge nedelujoče luči, razen če je razdalja med lučmi bistveno manjša od zahtevane;

7. za vzletno-pristajalno stezo, predvideno za vzletanje pri vidljivosti vzdolž vzletno-pristajalne steze (RVR), ki je manjša od 550 metrov, je sistem preventivnega vzdrževanja namenjen zagotovitvi, da so vse luči na vzletno-pristajalni stezi delujoče med celotnim trajanjem operacij ter:

a) je vselej delujočih najmanj:

– 95 odstotkov luči za razsvetljavo sredinske črte vzletno-pristajalne steze (če je zagotovljena) in robno razsvetljavo vzletno-pristajalne steze,

– 75 odstotkov luči za razsvetljavo konca vzletno-pristajalne steze;

b) nedelujoča luč nikoli ni poleg druge nedelujoče luči;

8. za vzletno-pristajalno stezo, predvideno za vzletanje pri vidljivosti vzdolž vzletno-pristajalne steze (RVR), enaki 550 metrov ali več, je sistem preventivnega vzdrževanja namenjen zagotovitvi, da so vse luči na vzletno-pristajalni stezi delujoče med celotnim trajanjem operacij ter:

a) je vselej delujočih najmanj 85 odstotkov luči za robno razsvetljavo in razsvetljavo konca vzletno-pristajalne steze,

b) nedelujoča luč nikoli ni poleg druge nedelujoče luči;

9. za vzletno-pristajalno stezo, opremljeno z vizualnimi kazalniki priletne strmine, je sistem preventivnih ukrepov vzdrževanja namenjen zagotovitvi, da so vse enote delujoče med celotnim trajanjem operacij. Enota se šteje za nedelujočo, če je nedelujočih luči toliko, da enota ne zagotavlja predvidenega vodenja zrakoplova.

(3) Za nedelujočo luč iz prejšnjega odstavka se šteje luč, za katero velja:

1. povprečna intenzivnost glavnega snopa luči je manj kot 50 odstotkov vrednosti, navedene v tehničnih specifikacijah iz 38. člena tega pravilnika. Za enote za razsvetljavo, katerih konstrukcijsko določena povprečna intenzivnost glavnega snopa presega vrednost, navedeno v tehničnih specifikacijah, se 50-odstotna vrednost nanaša na navedeno konstrukcijsko določeno vrednost;

2. za priletne luči in vizualne kazalnike priletne strmine, kadar meritev ni izvedljiva, je vizualno ocenjena intenzivnost glavnega snopa bistveno zmanjšana, ali

3. filter, ki je povezan z lučjo, manjka ali je poškodovan ali luč ne zagotavlja pravilne barve snopa.

(4) Upravljavec javnega letališča vzpostavi in izvaja program preventivnih in korektivnih ukrepov vzdrževanja, da zagotovi delovanje in zanesljivost sistema oznak in znakov aerodroma na način, s katerim zagotavlja neprekinjeno vodenje in kontrolo zrakoplovov in vozil.

(5) Program preventivnih ukrepov vzdrževanja iz prvega, drugega in četrtega odstavka tega člena mora vključevati ustrezne preglede ter preverjanja posameznih delov in celotnega sistema, ki se izvajajo v skladu z določenimi postopki in v opredeljenih presledkih, ki so ustrezni za predvideno operacijo in sistem. Za vzletno-pristajalno stezo za natančni prilet kategorije II ali III mora tak program vključevati najmanj naslednje preglede:

1. vizualni pregled na terenu in meritve intenzivnosti, razporeditve snopa in usmerjenosti luči, vključenih v sistem priletne razsvetljave in razsvetljave vzletno-pristajalne steze, ki jih je treba opraviti z ustrezno merilno enoto zadostne natančnosti, da se zagotovi skladnost z merili, določenimi v tehničnih specifikacijah iz 38. člena tega pravilnika;
2. nadzorovanje in merjenje električnih značilnosti vsakega tokokroga, vključenega v sisteme priletne razsvetljave in razsvetljave vzletno-pristajalne steze, ter
3. nadzor nad pravilnim delovanjem nastavitev jakosti svetlobe, ki jih uporablja služba ATS.

(6) Pogostost meritev iz prejšnjega odstavka mora temeljiti na gostoti prometa, zanesljivosti vgrajene svetlobne opreme in stalnem ocenjevanju rezultatov meritev na terenu, vendar mora biti najmanj dvakrat letno za luči, vgrajene v tlakovanih površinah, ter najmanj enkrat letno za druge luči.

(7) Kadar se na aerodromu izvajajo postopki pri zmanjšani vidljivosti, se v bližini električnih sistemov aerodroma ne opravljajo gradbena ali vzdrževalna dela.

IX. POGLAVJE

PREHODNA IN KONČNI DOLOČBI

70. člen

(končanje postopkov)

Postopki, začeti pred uveljavitvijo tega pravilnika, se končajo po dosedanjih predpisih.

71. člen

(prenehanje uporabe predpisov)

Z dnem začetka uporabe tega pravilnika se prenehajo uporabljati:

- Pravilnik o letališčih (Uradni list RS, št. 86/16 in 85/24 – ZLet-1),
- Pravilnik o službi za upravljanje ploščadi na mednarodnem letališču (Uradni list RS, št. 6/21 in 85/24 – ZLet-1),
- Pravilnik o vzdrževanju objektov, opreme in instalacij, pomembnih za varnost zračne plovbe na letališču (Uradni list SFRJ, št. 9/84 in Uradni list RS, št. 18/01 – ZLet).

72. člen

(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. IPP 007-119/2025/40

Ljubljana, dne 5. decembra 2025

EVA 2025-2430-0011

Mag. Alenka Bratušek
ministrica za infrastrukturo

[Priloga 1: Lestvica za ocenjevanje znanja jezika](#)

[Priloga 2: Minimalne zahteve glede trenja na površini vzletno-pristajalne steze](#)